

# Prognoza oddziaływania na środowisko planu ogólnego gminy Gniezno

Wrocław 2026 r.



Wykonawca:



LEMITOR Ochrona Środowiska Sp. z o.o.

ul. Jana Długosza 40

51-162 Wrocław

Zespół autorski:

mgr inż. Przemysław Lewicki

mgr inż. Patrycja Graba

dr Paweł Binkiewicz

mgr inż. Wiktoria Hądzlik

mgr inż. Barbara Kaleta

mgr inż. Krzysztof Kapral

mgr Lidia Kasperczyk

dr inż. Krzysztof Papuga

mgr inż. Dominika Sobocińska


mgr inż. Katarzyna Stadnik

mgr inż. Agnieszka Szczęsna

mgr inż. Aleksandra Twardygrosz

inż. Kamila Wojtyła

mgr inż. Joanna Woźniak

  
.....  
Patrycja Graba  
.....  
Paweł Binkiewicz  
.....  
Hądzlik  
.....  
Barbara Kaleta  
.....  
Krzysztof Kapral  
.....  
Lidia Kasperczyk  
.....  
Krzysztof Papuga  
.....  
Dominika Sobocińska  
.....  
K. Stadnik  
.....  
Agnieszka Szczęsna  
.....  
Aleksandra Twardygrosz  
.....  
Kamila Wojtyła  
.....  
Joanna Woźniak

Data sporządzenia: 12.02.2026 r.

# Prognoza oddziaływania na środowisko planu ogólnego gminy Gniewoszków

Wrocław, 12.02.2026 r.

## OŚWIADCZENIE

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112) w związku z art. 74a ust. 2 ww. ustawy oświadczam, że:

- ukończyłem, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze:
- a) nauk ścisłych z dziedzin nauk chemicznych,
  - b) nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi,
  - c) nauk technicznych z dziedzin nauk technicznych z dyscyplin: biotechnologia, górnictwo i geologia inżynierska, inżynieria środowiska,
  - d) nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych z dziedzin nauk rolniczych, nauk leśnych.
- ukończyłem, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie i posiadam co najmniej 5-letnie doświadczenie w pracach w zespołach przygotowujących raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognozy oddziaływania na środowisko, lub brałem/-em udział w przygotowaniu co najmniej 5 raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognoz oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma/-my odpowiedzialności ~~spółki ograniczonej~~ ~~za~~ ~~fałszywe~~ oświadczenia.

LEMITOR OCHRONA ŚRODOWISKA  
spółka z ograniczoną odpowiedzialnością  
Prezes Zarządu

*mgr inż. Przemysław Lewicki*

(Podpis kierującego zespołem autorów prognozy oddziaływania na środowisko)

Dotyczy Prognozy oddziaływania na środowisko planu ogólnego gminy Gniewoszów



## SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów.....	9
1. Wstęp, podstawy formalne opracowania.....	10
2. Informacje o zawartości, głównych celach Planu oraz jego powiązaniu z innymi dokumentami.....	11
2.1 Przedmiot opracowania.....	11
2.2 Powiązanie z innymi dokumentami.....	12
3. Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy.....	15
4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu wraz z częstotliwością jej przeprowadzenia.....	15
5. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	16
6. Istniejący stan środowiska, w tym stan środowiska na obszarze objętym potencjalnym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalnie zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	17
6.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	17
6.1.1 Klimat.....	17
6.1.2 Jakość powietrza.....	18
6.2 Zagrożenia hałasem.....	19
6.3 Wody powierzchniowe i podziemne.....	21
6.3.1 Ocena stanu wód powierzchniowych.....	21
6.3.2 Ocena stanu wód podziemnych.....	22
6.4 Zasoby geologiczne.....	23
6.5 Gleby.....	27
6.6 Zasoby przyrodnicze.....	27
6.6.1 Obszary prawnie chronione.....	27
6.6.2 Siedliska przyrodnicze i gatunki.....	28
6.6.3 Szata roślinna.....	29
6.6.4 Fauna.....	29
6.6.5 Węzły i korytarze ekologiczne.....	32
6.6.6 Lasy.....	35
7. Zagrożenia wynikające z braku realizacji projektowanego dokumentu.....	35
8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.....	36
9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia Planu.....	38
10. Przewidywane oddziaływanie na środowisko.....	43
10.1 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta.....	43

10.2	Szczegółowa analiza możliwości negatywnego oddziaływania przewidywanych przez projekt dokumentu zapisów na cele ochrony, przedmioty ochrony, integralność obszarów i spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 w kontekście zapisów art. 33 ustawy o ochronie przyrody .....	46
10.3	Oddziaływanie na ludzi .....	47
10.4	Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne .....	47
10.5	Oddziaływanie na powietrze i klimat .....	48
10.6	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi.....	48
10.7	Oddziaływanie na krajobraz .....	49
10.8	Oddziaływanie na zasoby naturalne .....	49
10.9	Oddziaływanie na zabytki .....	49
10.10	Oddziaływanie na dobra materialne.....	50
10.11	Oddziaływanie skumulowane oraz wzajemne oddziaływanie między poszczególnymi elementami środowiska .....	50
11.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.....	53
12.	Rozwiązania alternatywne do proponowanych w Planie.....	53
13.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	55

## WYKAZ SKRÓTÓW

BAT	Najlepsze dostępne techniki (ang. best available techniques)
DP	Dyrektywa Ptasia
DS	Dyrektywa Siedliskowa
EZŁ	Europejski Zielony Ład
GEZ	Gminna Ewidencja Zabytków
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny zbiornik wód podziemnych
IOŚ-PIB	Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy
JCWP	Jednolite części wód powierzchniowych
JCWpd	Jednolite części wód podziemnych
KPGO 2028	Krajowy plan gospodarki odpadami 2028
MPZP	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego
MRT	wojskowa przestrzeń powietrzna (ang. military route)
ONZ	Organizacja Narodów Zjednoczonych
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PM10	pył zawieszony PM10
PM2,5	pył zawieszony PM2,5
POH	Program ochrony środowiska przed hałasem
POP	Program Ochrony Powietrza
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SC	strefa cmentarzy
SG	strefa górnictwa
SH	strefa handlu wielkopowierzchniowego
SI	strefa infrastrukturalna
SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną
SK	strefa komunikacyjna
SN	strefa zieleni i rekreacji
SO	strefa otwarta
SOR	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku)
SP	strefa gospodarcza
SPA	Strategiczny Plan Adaptacji dla Sektorów i Obszarów Wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
SR	strefa produkcji rolniczej
SU	strefa usługowa
SW	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną
SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową
ustawa ooś	Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.).
WHO	Światowa Organizacja Zdrowia (ang. World Health Organization)
WPGO	Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami
ZPO	zapobieganie powstawaniu odpadów

## 1. WSTĘP, PODSTAWY FORMALNE OPRACOWANIA

Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest plan ogólny gminy Gniewoszków, sporządzony na podstawie art. 13a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.). W dniu 24 października 2024 r. Rada Gminy Gniewoszków podjęła uchwałę nr V/31/24 w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Gniewoszków.

Zgodnie z art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku, jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.), projekt planu ogólnego gminy podlega obowiązkowej strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Jednym z kluczowych etapów tej procedury jest sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko dla opracowywanego projektu planu ogólnego.

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy prognoza powinna zawierać:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- oświadczenie autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy;
- datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

Prognoza powinna określać, analizować i oceniać:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody;
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne;
- wpływ na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy, a w szczególności na:
  - różnorodność biologiczną;
  - ludzi;
  - zwierzęta;
  - rośliny;
  - wodę;

- o powietrze;
- o powierzchnię ziemi;
- o krajobraz;
- o klimat;
- o zasoby naturalne;
- o zabytki;
- o dobra materialne.

Ponadto prognoza powinna przedstawiać:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru;
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

## 2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PLANU ORAZ JEGO POWIĄZANIU Z INNYMI DOKUMENTAMI

### 2.1 Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest plan ogólny gminy Gniewoszków. Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.), podczas ustalania planu ogólnego należy uwzględnić uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy wskazane w art. 13b. , w szczególności:

- politykę przestrzenną gminy określoną w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego;
- ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa;
- znajdujące się na obszarze gminy:
  - o formy ochrony przyrody oraz ich otuliny;
  - o obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wały przeciwpowodziowe oraz pasy o szerokości 50 m od stopy wału;
  - o obszary gruntów zmeliorowanych;
  - o tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi oraz tereny, na których występują te ruchy;
  - o strefy ochronne ujęć wody;
  - o obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych;
  - o tereny górnicze i obszary górnicze wraz z filarami ochronnymi;
  - o udokumentowane złoża kopalin, kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji;
  - o obszary uzdrowisk oraz obszary ochrony uzdrowiskowej;
  - o zabytki objęte formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 oraz z 2023 r. poz. 951 i 1688), lub ujęte w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej;
  - o obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne;
  - o tereny zamknięte i ich strefy ochronne;

- o obszary ograniczonego użytkowania;
- o obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
- o obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji;
- o obszary ciche w aglomeracji oraz obszary ciche poza aglomeracją;
- o grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I–III oraz grunty leśne;
- o zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
- o obszary pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego;
- rozmieszczenie istniejących i planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej wraz z obowiązującymi dla nich ograniczeniami w zagospodarowaniu;
- rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz krajobrazy priorytetowe;
- opracowanie ekofizjograficzne w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1–3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
- zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie.

Do projektu planu ogólnego gminy należy również sporządzić uzasadnienie składające się z dwóch części: tekstowej oraz graficznej. Elementy wymagane do ujęcia w wskazanych częściach zostały przedstawione w art. 13h ust. 2 pkt 1, 2 i 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W ramach planu ogólnego określa się gminny katalog stref planistycznych. Strefy planistyczne zastosowane w planie ogólnym gminy Gniewoszków to:

- SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną;
- SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną;
- SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową;
- SH – strefa handlu wielkopowierzchniowego;
- SU – strefa usługowa;
- SP – strefa gospodarcza;
- SR – strefa produkcji rolniczej;
- SI – strefa infrastrukturalna;
- SN – strefa zieleni i rekreacji;
- SC – strefa cmentarzy;
- SG – strefa górnictwa;
- SO – strefa otwarta;
- SK – strefa komunikacyjna.

Dla stref planistycznych określono, w zależności od potrzeb i wymogów, o których mowa w art. 13e ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, gminne standardy urbanistyczne jako wartości:

- maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy;
- maksymalnej wysokości zabudowy;
- maksymalnego udziału powierzchni zabudowy;
- minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

## 2.2 Powiązanie z innymi dokumentami

Założenia projektowanego dokumentu w kontekście ochrony środowiska powinny być zgodne z dokumentami opisanymi poniżej.

### Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 22/18 w dniu 19 grudnia 2018 r.

Cele polityki przestrzennej województwa, przedstawione w dokumencie, odnoszą się do wspierania rozwoju gospodarczego i innowacji, procesów metropolizacji, wzmocnienia spójności społecznej i ekonomicznej oraz ochrony zasobów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego. Jako dokument regionalny, Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego wyznacza kierunki i zasady podejmowania strategicznych decyzji przestrzennych, skupiając się na priorytetach istotnych dla rozwoju regionu. Jednocześnie nie ogranicza kompetencji gmin w zakresie planowania miejscowego ani nie stanowi podstawy do wydawania decyzji administracyjnych dotyczących lokalizacji inwestycji. Plan ten uwzględnia postanowienia krajowych i wojewódzkich dokumentów oraz pozostaje zgodny z politykami i programami Unii Europejskiej.

### **Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ - Innowacyjne Mazowsze**

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ - Innowacyjne Mazowsze została przyjęta Uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 72/2022 w dniu 24 maja 2022 r.

Wyznaczone cele i kierunki wskazują drogę oraz narzędzia pozwalające na istotne zmiany gospodarcze prowadzące do pobudzenia tempa rozwoju gospodarczego regionu w oparciu o dynamicznie rozwijający się sektor przedsiębiorstw innowacyjnych. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ - Innowacyjne Mazowsze odpowiada również na wyzwania demograficzne stojące przed województwem mazowieckim. Wyznaczona w Strategii wizja rozwoju opiera się na pięciu celach głównych, gdzie województwo mazowieckie stanowi region:

- konkurencyjny i innowacyjny;
- dostępny i mobilny;
- zielony i niskoemisyjny;
- zintegrowany społecznie;
- bogaty kulturowo.

Do osiągnięcia powyższych celów, w perspektywie do roku 2030, sformułowano kierunki działań oraz działania.

### **Program ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego**

Program ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego do 2030 r. został przyjęty Uchwałą nr 2/23 Sejmiku Województwa Mazowieckiego w dniu 17 stycznia 2023 r.

Głównym celem Programu jest dążenie do poprawy stanu środowiska na terenie województwa mazowieckiego, ograniczenie negatywnego wpływu emisji zanieczyszczeń na środowisko, ochrona i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie jego zasobami. Cele oraz kierunki interwencji określone w Programie są tożsame z celami przyjętymi w krajowych i wojewódzkich dokumentach strategicznych ze szczególnym uwzględnieniem Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego „Innowacyjne Mazowsze” oraz Politykę ekologiczną państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Uwzględnia szczegółową ocenę takich obszarów jak: jakość powietrza, hałas, gospodarka wodno-ściekowa, odpady, zasoby wodne, gleby i zasoby geologiczne, zasoby przyrodnicze, odnawialne źródła energii oraz zagrożenia związane z poważnymi awariami. W dokumencie zidentyfikowano kluczowe problemy, m.in.: niską jakość powietrza, przekroczenia norm hałasu, zły stan wód powierzchniowych, niewystarczające oczyszczanie ścieków, degradacja gleb, wpływ dużych inwestycji na zasoby przyrodnicze.

W Programie określono kierunki działań prowadzących do realizacji celów wraz z harmonogramem, wskazaniem jednostek odpowiedzialnych, szacunkowymi kosztami oraz źródłami finansowania. Ustalono również zasady zarządzania i monitorowania realizacji Programu poprzez zestaw mierzalnych wskaźników, przypisanych do poszczególnych celów. Dla każdego wskaźnika podano wartość bazową oraz źródło danych, co umożliwia systematyczną ocenę postępów w realizacji przyjętych założeń.

### **Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa mazowieckiego**

Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa mazowieckiego został przyjęty Uchwałą nr 49/24 z dnia 16 lipca 2024 r. Sejmiku Województwa Mazowieckiego.

Program ma na celu:

- zarządzanie klimatem akustycznym w środowisku poprzez określenie działań ograniczających poziom hałasu tam, gdzie jest to konieczne na terenie miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy oraz wzdłuż głównych dróg i głównych linii kolejowych, tzw. ochrona czynna;
- zachowanie korzystnych warunków akustycznych w środowisku, tzw. ochrona bierna;
- podwyższenie jakości życia mieszkańców województwa poprzez ograniczenie związanych z hałasem negatywnych skutków zdrowotnych.

Opracowanie stanowi kompleksowe podsumowanie stanu klimatu akustycznego na terenie województwa mazowieckiego wraz z określeniem działań naprawczych, które powinny zostać podjęte w trakcie obowiązywania tego dokumentu oraz wskazaniem obszarów, na które trzeba zwrócić szczególną uwagę przy planowaniu kolejnych inwestycji. Stan klimatu akustycznego został określony na podstawie sporządzonych przez zarządców strategicznych map hałasu wykonanych w IV rundzie mapowania.

### **Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego do 2030 r.**

Sejmik Województwa Mazowieckiego Uchwałą Nr 9/25 z dnia 25 lutego 2025 roku przyjął Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego do 2030 r.

Dokument stanowi kluczowy element regionalnej polityki zarządzania odpadami, zgodny z Krajowym Planem Gospodarki Odpadami oraz unijnymi regulacjami dotyczącymi gospodarki o obiegu zamkniętym. Plan ma na celu poprawę jakości środowiska poprzez efektywne zarządzanie odpadami, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

W Planie przedstawiono m.in.:

- analizę aktualnego stanu gospodarki odpadami oraz prognozę zmian;
- problemy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi;
- cele w zakresie gospodarki odpadami;
- kierunki działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz kształtowania systemu gospodarki odpadami;
- infrastrukturę w gospodarce odpadami;
- harmonogram i sposób finansowania planowanych czynności;
- rozwiązania dotyczące odpadów zawierających znaczne ilości surowców krytycznych;
- sposób monitorowania planu gospodarki odpadami.

### **Aktualizacja Programu ochrony powietrza dla województwa mazowieckiego**

Uchwałą nr 204/23 z dnia 21 listopada 2023 r. Sejmik Województwa Mazowieckiego przyjął aktualizację „Programu ochrony powietrza dla województwa mazowieckiego 2021-2026” przyjętego uchwałą Nr 115/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 8 września 2020 r.

Aktualizacja Programu ochrony powietrza dla województwa mazowieckiego została przygotowana z powodu zanotowania w latach 2021-2022 r. przekroczenia dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń pyłowych, poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz dwutlenku azotu. Integralną częścią Programu jest plan działań krótkoterminowych.

Nadrzędnym celem Programu jest ewaluacja działań naprawczych, tak, aby ich realizacja doprowadziła do poprawy stanu jakości powietrza, co w konsekwencji spowoduje ograniczenie niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie i życie mieszkańców województwa mazowieckiego. Celem Programu jest również wskazanie

przyczyn wystąpienia przekroczeń substancji w powietrzu. Integralną częścią Programu jest plan działań krótkoterminowych.

### **3. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY**

Zawartość niniejszego dokumentu jest zgodna z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Informacje zawarte w niniejszej prognozie zostały opracowane w oparciu o aktualny stan wiedzy oraz metody oceny dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Przy sporządzaniu prognozy wykonano następujące elementy składowe:

- zidentyfikowano stan środowiska obszaru gminy;
- przeanalizowano ustalenia obowiązujących dokumentów strategicznych oraz planów i programów istotnych z punktu widzenia jakości poszczególnych elementów środowiska;
- wyszczególniono cele ochrony środowiska, a treść dokumentów przeanalizowano pod kątem sposobów w jakich te cele zostały w nim uwzględnione;
- dokonano prognozy zmian w stanie środowiska po uchwaleniu planu ogólnego gminy, stosując głównie metody opisowe i porównawcze;
- wskazano zapisy planu ogólnego, których realizacja może znacząco ujemnie oddziaływać na środowisko;
- zidentyfikowano zagrożenia wynikające z braku realizacji projektowanego dokumentu;
- przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem planu ogólnego gminy.

Należy mieć przy tym na uwadze, że w odróżnieniu od ocen oddziaływania konkretnych przedsięwzięć, w przypadku dokumentu o charakterze planistycznym nie zawsze jest możliwe odniesienie się do konkretnych rozwiązań technicznych.

### **4. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU WRAZ Z CZĘSTOTLIWOŚCIĄ JEJ PRZEPROWADZENIA**

Ocena skutków realizacji zapisów planu ogólnego w zakresie funkcji i sposobu zagospodarowania przestrzennego zostanie przeprowadzona po uchwaleniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub wydaniu pierwszych decyzji o ustaleniu warunków zabudowy, opracowanych na podstawie niniejszego dokumentu. Należy przy tym podkreślić, iż plan ogólny jako akt prawa miejscowego, nie stanowi samodzielnej podstawy do wydawania pozwoleń na budowę.

Monitorowanie zamierzeń inwestycyjnych będzie odbywać się na etapie składania przez inwestorów wniosków o wydanie pozwolenia na budowę oraz poprzez coroczną analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta.

Dla inwestycji wymagających uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia, wskazywana jest metoda i rodzaj monitoringu środowiska.

W zakresie ochrony środowiska prowadzone będą systematyczne kontrole, realizowane przez właściwe organy administracji publicznej, takie jak:

- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska;
- Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny;
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny;
- wydziały ochrony środowiska urzędów wojewódzkich, powiatowych oraz gminnych.

Monitoring obejmować będzie coroczną analizę i ocenę stanu poszczególnych komponentów środowiska na podstawie wyników pomiarów uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, w szczególności dotyczących stanu:

- wód powierzchniowych i podziemnych;
- powietrza;
- klimatu akustycznego;
- gleb.

Ponadto uwzględniane będą dostępne dane z innych źródeł, takie jak badania i obserwacje prowadzone przez instytucje środowiskowe. Wyniki monitoringu będą publikowane w corocznych raportach, np. w „Raporcie o stanie środowiska województwa” oraz w częściowym zakresie w raporcie o stanie gminy.

W odniesieniu do gospodarki ściekowej, wskazuje się na konieczność przeprowadzania regularnych kontroli dokumentów potwierdzających wywóz nieczystości ciekłych z bezodpływowych zbiorników, ze szczególnym uwzględnieniem częstotliwości ich opróżniania. W przypadku indywidualnych oczyszczalni ścieków, kontrola obejmie także sposób i częstotliwość usuwania osadów ściekowych.

W związku z przewidywaną ekspansją zabudowy na tereny rolnicze, wynikającą z zapisów Planu ogólnego gminy Gniewoszków, konieczne będzie przestrzeganie ustalonych wytycznych, w szczególności dotyczących:

- utrzymania wymaganej powierzchni terenów biologicznie czynnych;
- zachowania odpowiednich odległości od lasów oraz obszarów chronionych i innych terenów leśnych.

Oprócz aspektu środowiskowego, istotne jest również uwzględnienie skutków społecznych wynikających z uchwalenia planu ogólnego. W celu oceny poziomu zadowolenia mieszkańców, wskazane jest prowadzenie badań ankietowych oraz organizowanie konsultacji społecznych, zwłaszcza w trakcie rozpatrywania wniosków o zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy.

## **5. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO**

Podstawa prawna postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko uregulowana jest w art. 104 ustawy ooś. Postępowanie to przeprowadza się w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji przedsięwzięć, projektów, polityk, strategii, planów lub programów. Wykonanie transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko konieczne jest zawsze wtedy, gdy planowane projekty mogą znacząco oddziaływać na środowisko i ludzi z sąsiadujących krajów. Według ww. ustawy postępowanie przeprowadza się także na wniosek innego państwa, na którego terenie może oddziaływać dane przedsięwzięcie. Wspomniane przepisy prawa polskiego wynikają z przepisów unijnych zawartych w Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, w załącznikach do której określono listę typowych przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny ryzyka wystąpienia znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Gmina Gniewoszków zlokalizowana jest w odległości ok. 120 km od granicy polsko-ukraińskiej. Realizacja polityki przestrzennej określonej w planie ogólnym nie będzie wiązać się z wpływem na środowiskowo o charakterze transgranicznym. Zakres proponowanego zagospodarowania ma wyłącznie charakter lokalny i ogranicza się do obszaru gminy, nie powodując oddziaływań wykraczających poza jej granice.

## 6. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARZE OBJĘTYM POTENCJALNYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ POTENCJALNIE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

### 6.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

#### 6.1.1 Klimat

Klimat gminy Gniewoszków, podobnie jak w całej Polsce, ma charakter umiarkowany ciepły przejściowy. Charakteryzuje się znacznymi różnicami sezonowymi oraz wpływami zarówno oceanicznymi, jak i kontynentalnymi.

Średnia roczna temperatura w gminie wynosi od 9,2°C. Lipiec to najcieplejszy miesiąc w roku - średnia temperatura wynosi 20,3°C. Najzimniejszym miesiącem jest styczeń (-2,0°C). Okres letni w gminie charakteryzuje się średnią temperaturą od 14,8°C do 19,6°C w najcieplejszym miesiącu (lipiec). Amplituda średnich temperatur w ciągu roku wynosi 22,3°C. Średnia roczna suma opadów w latach 1991–2021 wynosiła 721 mm. Różnica w opadach między najsuchszym a najbardziej deszczowym miesiącem wynosi 45 mm. Największa ilość deszczu przypada na lipiec (86 mm), a najmniejsza na luty (43 mm).

Miesiącem o najwyższej wilgotności względnej jest listopad, z wartością 84%. Z kolei najniższą wilgotnością względną, wynoszącą 66%, charakteryzuje się maj i czerwiec. Lipiec to miesiąc z największą liczbą dni deszczowych – średnio 10 dni. Najmniej deszczowych dni przypada na październik, ze średnią wynoszącą 7 dni.

W gminie Gniewoszków najwięcej godzin słonecznych dziennie przypada na czerwiec – średnio 11,1 godziny, co daje łącznie 333 godziny słoneczne w tym miesiącu. Z kolei najmniej słońca jest w styczniu, kiedy średnia liczba godzin słonecznych wynosi 2,5 dziennie, a suma miesięczna to 77,5 godziny. W skali roku w gminie jest średnio ok. 2 467,39 godzin słonecznych, co przekłada się na średnio 205,62 godziny miesięcznie.

Tabela 1. Zestawienie średniomiesięcznych parametrów klimatu

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Średnia temperatura °C	-2	-0.9	3.2	9.5	14.8	18.2	20.3	19.6	14.8	9.3	4.8	0.4
Temperatura minimalna °C	-4.6	-4	-1	4.3	9.7	13.2	15.6	15	10.8	6.2	2.5	-1.8
Maks. temperatura °C	0.3	2.2	7.2	14.2	19.2	22.5	24.6	24	18.8	12.7	7.1	2.3
Opady / Opady deszczu mm	47	43	50	54	74	73	86	68	65	49	47	48
Wilgotność(%)	83%	81%	74%	66%	66%	66%	68%	68%	72%	78%	84%	83%
Deszczowe dni (d)	8	8	9	8	9	9	10	8	8	7	8	8
Średnia liczba godzin słonecznych (godziny)	2.5	3.4	5.5	8.7	10.2	11.1	11.1	10.3	7.3	5.1	3.3	2.3

Źródło: Climate Data. Dane o klimacie dla miast na całym świecie: <https://pl.climate-data.org/>

## 6.1.2 Jakość powietrza

Zgodnie z art. 88 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie klasyfikacji stref dla każdej substancji odrębnie (według określonych kryteriów), realizując obowiązek wynikający z art. 89 ww. ustawy. W ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi uwzględniane są następujące zanieczyszczenia: benzen (C<sub>6</sub>H<sub>6</sub>), dwutlenek azotu (NO<sub>2</sub>), dwutlenek siarki (SO<sub>2</sub>), tlenek węgla (CO), ozon (O<sub>3</sub>), pył zawieszony PM<sub>10</sub>, pył zawieszony PM<sub>2,5</sub> oraz substancje w pył zawieszonym PM<sub>10</sub>, takie jak arsen (As), benzo(a)piren (B(a)P), ołów (Pb), kadm (Cd) i nikiel (Ni). W ocenach dokonywanych pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin uwzględnia się: tlenki azotu (NO<sub>x</sub>), dwutlenek siarki (SO<sub>2</sub>) oraz ozon (O<sub>3</sub>).

Strefy, w których dokonuje się oceny jakości powietrza oraz ich nazwy, kody i obszary określa załącznik do ustawy Prawo ochrony środowiska. Województwo mazowieckie podzielone jest na 4 strefy:

- aglomeracja warszawska - obejmuje miasto stołeczne Warszawę;
- miasto Płock - obejmuje swoim zasięgiem miasto Płock;
- miasto Radom - obejmuje swoim zasięgiem miasto Radom;
- strefa mazowiecka – obejmuje obszar województwa mazowieckiego z wyłączeniem obszaru aglomeracji warszawskiej oraz miast Płocka i Radomia.

Gmina Gniewoszków znajduje się w obrębie strefy mazowieckiej, dla której corocznie przeprowadza się klasyfikację zanieczyszczeń pod kątem ochrony zdrowia i ochrony roślin.

W ocenie jakości powietrza za rok 2024, pod kątem ochrony zdrowia ludzi, uwzględniono stężenia dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, benzenu, tlenku węgla, ozonu, pyłu zawieszonego PM<sub>10</sub> i PM<sub>2,5</sub>, ołowiu oraz poziomy docelowe arsenu, kadmu, niklu, benzo(a)pirenu. Strefę mazowiecką zaklasyfikowano do klasy A, z wyjątkiem benzo(a)pirenu dla którego strefę zaliczono do klasy C.

**Tabela 2. Klasyfikacja zanieczyszczeń powietrza w województwie mazowieckim ze względu na ochronę zdrowia w 2024 r.**

SO <sub>2</sub>	NO <sub>2</sub>	C <sub>6</sub> H <sub>6</sub>	CO	O <sub>3</sub> <sup>1)</sup>	PM <sub>10</sub>	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM <sub>2,5</sub> <sup>2)</sup>
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

<sup>1)</sup> Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2,

<sup>2)</sup> Dla pyłu zawieszonego PM<sub>2,5</sub> – poziom dopuszczalny I faza, wszystkie strefy uzyskały klasę A.

Źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2024 (GIOŚ, 2023)*

W porównaniu do 2023 roku, w 2024 roku klasa stref zmieniła się w strefie mazowieckiej z klasy A na C w przypadku benzo(a)pirenu. W przypadku poziomu celu długoterminowego ze względu na ochronę zdrowia ludzi strefa uzyskała ponownie klasę D2.

W 2023 roku średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu w pył zawieszonym PM<sub>10</sub> na wszystkich stanowiskach pomiarowych nie przekroczyło poziomu docelowego 1 ng/m<sup>3</sup>, w związku z czym wszystkie strefy zostały zakwalifikowane do klasy A. W 2024 roku odnotowano przekroczenie średnioroczного stężenia benzo(a)pirenu w strefie mazowieckiej, w związku z czym strefa została zakwalifikowana do klasy C. W pozostałych strefach nie odnotowano przekroczeń.

W przypadku ozonu, na obszarze strefy w analizowanym okresie 2023–2024 został przekroczony poziom celu długoterminowego ze względu na ochronę zdrowia ludzi, przez co strefa mazowiecka uzyskała klasę D2.

Należy zaznaczyć, że ozon troposferyczny stanowi zanieczyszczenie wtórne, które powstaje w wyniku reakcji fotochemicznych zachodzących w atmosferze. Główne substancje odpowiedzialne za jego tworzenie to tlenki azotu oraz niemetanowe lotne związki organiczne. Ważnym czynnikiem wpływającym na poziomy stężenia ozonu w troposferze jest transgraniczny transport zanieczyszczeń. Jeśli chodzi o skuteczność ograniczania emisji prekursorów ozonu w strefie mazowieckiej, kluczową rolę w zmniejszaniu wysokich stężeń tego zanieczyszczenia odgrywają sektor transportu oraz sektor bytowo-komunalny.

Dla pozostałych zanieczyszczeń, tj. dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ołowiu, arsenu, kadmu oraz niklu w pyle zawieszonym PM10, odpowiednio poziomy dopuszczalne i docelowe na terenie strefy mazowieckiej w okresie 2023–2024 zostały dotrzymane, a strefa zaliczona została do klasy A z wyjątkiem dwutlenku azotu, dla którego w 2023 roku odnotowano przekroczenie dopuszczalnego poziomu średniorocznego.

Badania stanu jakości powietrza w województwie mazowieckim prowadzi przede wszystkim Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Warszawie, który jest częścią Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ). Ocena jakości powietrza dokonywana jest dla całej strefy mazowieckiej (kod strefy PL1404), w skład której wchodzi gmina Gniewoszków. Na terenie gminy Gniewoszków nie ma zlokalizowanych punktów pomiarowych dostarczających dane o stanie jakości powietrza. Najbliższy punkt monitoringu powietrza znajduje się w Radomiu przy ulicy Tochtermana 1. W poniższej tabeli przedstawiono porównanie stężeń pyłów PM2,5 i PM10 dla strefy mazowieckiej.

Tabela 3 Statystyki stężeń dla wybranych zanieczyszczeń w gminie Gniewoszków zestawione na podstawie wyników obiektywnego szacowania wykonanego w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2024 wykonanego przez IOŚ-PIB<sup>1</sup>

PM10 średnia roczna [µg/m <sup>3</sup> ]			PM10 36 maksimum [µg/m <sup>3</sup> ]			PM2,5 średnia roczna [µg/m <sup>3</sup> ]			BaP średnia roczna [µg/m <sup>3</sup> ]		
min	max	średnia	min	max	średnia	min	max	średnia	min	max	średnia
16,8	18,1	17,3	27,2	30,5	28,7	9,6	10,7	10,0	0,32	0,75	0,42

## 6.2 Zagrożenia hałasem

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.), hałas definiowany jest jako dźwięki o częstotliwości mieszczącej się w zakresie od 16 Hz do 16 000 Hz. Wyróżnia się różne rodzaje hałasu w zależności od jego źródła, które można podzielić na następujące grupy:

- hałas komunikacyjny:
  - drogowy (uliczny);
  - lotniczy;
  - kolejowy;
- hałas przemysłowy.

Stan akustyczny środowiska oraz jego zmiany są oceniane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ). Ocena ta opiera się na wynikach pomiarów poziomów hałasu, określonych za pomocą następujących wskaźników:

- $L_{DWN}$  – wskaźnik długookresowy, uwzględniający poziom hałasu w ciągu całej doby, z wyróżnieniem pory dziennej, wieczornej i nocnej, stosowany do oceny wpływu hałasu na zdrowie ludzi;
- $L_N$  – wskaźnik poziomu hałasu nocnego, służący do oceny oddziaływania hałasu w godzinach nocnych;
- $L_{AeqD}$  – równoważny poziom dźwięku dla pory dziennej;

<sup>1</sup> Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2023 i 2024

- $L_{AeqN}$  – równoważny poziom dźwięku dla pory nocnej.

W analizach uwzględnia się także inne dane, takie jak struktura demograficzna ludności, sposób zagospodarowania przestrzennego oraz użytkowanie terenów. Taka kompleksowa ocena pozwala precyzyjnie określić skalę zagrożenia hałasem i jego wpływ na mieszkańców oraz środowisko.

Zgodnie z ustawodawstwem europejskim oraz krajowym, działania na rzecz poprawy stanu klimatu akustycznego aglomeracji oraz otoczenia istotniejszych szlaków komunikacyjnych prowadzone są w obowiązkowo co 5 lat dla:

- aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy;
- głównych dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 milionów pojazdów w ciągu roku, tj. około 8 200 poj./dobę;
- głównych linii kolejowych, po których rocznie przejeżdża ponad 30 000 pociągów;
- głównych portów lotniczych, na których odbywa się powyżej 50 000 operacji rocznie.

### Hałas komunikacyjny

W Gminie Gniewoszków jednym z głównych źródeł hałasu jest ruch drogowy. Przez analizowany obszar przebiega droga wojewódzka nr 738, jak również drogi powiatowe, gminne, lokalne oraz gruntowe. Są to:

Tabela 4 Wykaz dróg gminnych na terenie gminy Gniewoszków

Numer drogi	Przebieg trasy
170301W	Stara Zawada-gr. gminy Gniewoszków-Sławczyn
170302W	Zalesie-gr. gminy Gniewoszków-Nagórnik
170303W	Wólka Wojcieszowska-gr. gminy Gniewoszków-Sławczyn
170304W	Sławczyn-Sarnów
170305W	Boguszówka-Marianów-gr. gminy Gniewoszków-Grzywacz
170306W	Markowola-Marianów
170307W	Boguszówka - Markowola-Kolonia - gr. województwa-Kajetanów
170308W	Podmieście-Wał Wiślany
170309W	Borek-Wał Wiślany-Borek
170310W	Boguszówka-Kolonia Boguszówka
170311W	Markowola - Kolonia-Markowola - gr. województwa-Smogorzów
170312W	Ruda Chechelska-gr. gminy Gniewoszków-gr. gminy Gniewoszków-Kolonia Chechły
170313W	Sarnów-Zwola
170314W	Sarnów-gr. gminy Gniewoszków-Grzywacz
170315W	Sarnów-Oleksów
170316W	Sarnów-Wólka Bachańska-gr. gminy Gniewoszków-Nowa Zawada
170317W	Kociółek-gr. gminy Gniewoszków-Bierdzież
170318W	Mieścisko-gr. gminy Gniewoszków-Stara Zawada
170320W	Borek-Sławczyn
170321W	Sarnów-Zdunków
170322W	Sarnów-Marianów
170323W	Sarnów-gr. gminy Gniewoszków-Bierdzież

Drogi powiatowe na terenie gminy Gniewoszków: drogi powiatowe nr: 1731W, 4504W, 4506W, 1743W, 1744W, 1738W, 1737W.

Na poziom hałasu drogowego wpływa szereg czynników, takich jak:

- natężenie i struktura ruchu, w tym udział pojazdów ciężkich;
- średnia prędkość pojazdów i ich stan techniczny;
- rodzaj oraz stan nawierzchni drogi;
- płynność ruchu.

Dodatkowym problemem jest niewystarczający stan infrastruktury drogowej, która nie zawsze jest dostosowana do intensywności ruchu. Sukcesywnie modernizowane są kolejne odcinki dróg. Hałas drogowy ma tendencję wzrostową ze względu na rosnącą liczbę pojazdów. Jednakże poprawa jakości samochodów oraz infrastruktury drogowej może częściowo spowolnić ten proces.

Wzdłuż północnej granicy gminy przebiega zelektryfikowana, dwutorowa linia kolejowa nr 26 (Radom – Łuków). Natomiast w pobliżu północno-wschodniej granicy znajduje się linia nr 7. Obie obsługują zarówno ruch pasażerski, jak i towarowy. Spośród miejscowości w gminie Gniewoszków, Borek znajduje się najbliżej czynnej linii kolejowej nr 26 - w odległości niespełna 100 metrów. Żadna z eksploatowanych linii kolejowych w gminie nie została uwzględniona w Programie ochrony przed hałasem dla obszarów kolejowych. Hałas kolejowy nie stanowi istotnego zagrożenia dla mieszkańców gminy, choć może być odczuwalny przez osoby zamieszkujące w bezpośrednim sąsiedztwie linii nr 26.

Na terenie gminy przebiega także jednotorowa, nieelektryfikowana linia kolejowa nr 82 relacji Bąkowiec – Puławy Azoty. Do początku lat 90. utrzymywano linię oraz elementy mostu, a obecnie widoczne są jedynie jej pozostałości.

#### **Hałas przemysłowy**

Na terenie gminy Gniewoszków nie ma zagrożenia hałasem przemysłowym, ponieważ nie występują tam duże zakłady przemysłowe. Najbliższe kompleks przemysłowy znajduje się w odległości 6,3 km od granicy gminy, na terenie miasta Puławy. W związku z tym, wpływ na klimat akustyczny w gminie jest znikomy i nieodczuwalny dla mieszkańców gminy Gniewoszków.

#### **Hałas lotniczy**

Gmina Gniewoszków położona jest w odległości około 4 km od lotniska wojskowego w Dęblinie, co naraża ją na potencjalne oddziaływanie hałasu lotniczego. Hałas generowany przez starty i lądowania samolotów wojskowych, zwłaszcza maszyn charakteryzujących się wysokim poziomem emisji akustycznej, może negatywnie wpływać na zdrowie i samopoczucie mieszkańców, obniżając ich komfort życia. Oddziaływanie to może również wpływać na lokalną faunę, w szczególności na ptaki, zakłócając ich zachowania lęgowe i migracyjne. Dla rzetelnej oceny rzeczywistego wpływu hałasu lotniczego na środowisko przyrodnicze i osiedleńcze konieczne jest przeprowadzenie pomiarów poziomu hałasu na terenie gminy.

### **6.3 Wody powierzchniowe i podziemne**

#### **6.3.1 Ocena stanu wód powierzchniowych**

W granicach gminy Gniewoszków występuje 5 jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych:

- RW2000102512469 - Dopływ spod Woli Klasztornej;
- RW200010251249 - Kanał Gniewoszkowski-Kozienicki;

- RW2000122399 - Wisła od Sanny do Wieprza;
- RW20001023949 - Klikawka;
- RW20001025124299 - Zwolanka.

Aktualny stan ww. części wód przedstawiono w poniższej tabeli zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475)<sup>2</sup>.

Tabela 5. Stan jednolitych części wód powierzchniowych<sup>3</sup>

Lp.	Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan ogólny
1.	RW2000102512469	Dopływ spod Woli Klasztornej	Nieokreślony z powodu braku badań biologicznych	Brak danych	Brak danych
2.	RW200010251249	Kanał Gniewoszkowsko-Kozienicki	Słaby stan ekologiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego	Zły stan wód
3.	RW2000122399	Wisła od Sanny do Wieprza	Słaby stan ekologiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego	Zły stan wód
4.	RW20001023949	Klikawka	Umiarkowany stan ekologiczny	Brak danych	Zły stan wód
5.	RW20001025124299	Zwolanka	Nieokreślony z powodu braku badań biologicznych	Brak danych	Brak danych

Wszystkie JCWP posiadają ustalone punkty pomiarowo-kontrolne na lata 2022-2027 wyznaczone w celu monitorowania stanu wód.

### 6.3.2 Ocena stanu wód podziemnych

#### Ogólne uwarunkowania systemu wód podziemnych

Obowiązek monitoringu i oceny stanu wód podziemnych reguluje Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz.U. 2019 r. poz. 2148).

Gmina Gniewoszków zlokalizowana jest w granicach trzech jednolitych części wód podziemnych (JCWPd).

JCWPd nr 74 (kod: GW200074) zlokalizowana jest niemalże na obszarze całej gminy – zajmuje ok. 76% jej powierzchni. Gmina zlokalizowana jest we wschodniej części JCWPd, której całkowita powierzchnia wynosi 1 659,99 km<sup>2</sup>. Zarówno stan ilościowy, jak i chemiczny oznaczono jako dobry. Zgodnie ze stanem na rok 2018, pobór rejestrowany z ujęć wód podziemnych wyniósł 8 374,77 tys. m<sup>3</sup>/rok. JCWPd nr 74, której stan określono jako dobry, nie jest zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego. Na obszarze JCWPd zidentyfikowano presję obszarową rozproszoną, która związana jest z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem.

<sup>2</sup> Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475).

<sup>3</sup> Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 poz. 300).

JCWPd nr 87 (kod: GW200087) jest zlokalizowana w południowo-wschodniej części gminy Gniewoszków. Całkowita powierzchnia JCWPd wynosi 2 098,93 km<sup>2</sup> (z czego na terenie gminy niecałe 20 km<sup>2</sup>), a jej stan określono jako dobry. Podlega ona monitoringowi i określono, że nie jest zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego.

Zasięg JCWPd nr 88 obejmuje niewielki fragment północno-wschodniej części administracyjnej gminy, w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Wisły, która stanowi naturalną granicę zarówno dla gminy, jak i dla tej jednostki wód podziemnych. Stan ogólny JCWPd został oceniony jako dobry, zarówno pod względem ilościowym, jak i chemicznym. Jednocześnie stwierdzono brak zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych.

Weryfikacje przeprowadzono na podstawie Rozporządzenia MG MiŻŚ z dnia 11.10.2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148)<sup>4</sup>.

### Główne zbiorniki wód podziemnych

W granicach gminy Gniewoszków zidentyfikowano dwa główne zbiorniki wód podziemnych: zbiornik nr 405 – Niecka radomska oraz zbiornik nr 222 – Dolina Środkowej Wisły (Warszawa - Puławy), nachodzące na siebie w północnej części gminy.

Główny zbiornik wód podziemnych nr 405 Niecka Radomska zajmuje powierzchnię 2 925,0 km<sup>2</sup>. Jest to zbiornik typu szczelinowego oraz porowo-szczelinowego. Zbiornik posiada w większości II klasę jakości wód oraz lokalnie I oraz III klasę jakości wód. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne zbiornika wynoszą 387 780 m<sup>3</sup>/dobę. Podatność zbiornika na antropopresję jest zróżnicowana z powodu rozległej pozycji hydrogeologicznej.

Główny zbiornik wód podziemnych nr 222 Dolina Środkowej Wisły ma powierzchnię 2 803,2 km<sup>2</sup>. Zbiornik posiada głównie II klasę jakości wód. Jego szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 616 676 m<sup>3</sup>/dobę. Zbiornik ten został zaliczony do obszarów o wysokiej podatności na antropopresję<sup>5</sup>.

## 6.4 Zasoby geologiczne

Gmina Gniewoszków położona jest w południowo-wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie kozienickim. Gmina graniczy od północy z gminą Sieciechów, od wschodu i południowego wschodu z województwem lubelskim (gmina Puławy, powiat puławski), od południowego zachodu z gminą Policzna oraz na niewielkim odcinku od strony północno zachodniej z gminą Garbatka-Letnisko. Północno wschodnią granicę gminy z województwem lubelskim wyznacza bieg rzeki Wisły. Według podziału fizycznogeograficznego gmina leży w zasięgu prowincji Niż Środkowoeuropejski, podprowincji Niziny Środkowopolskiej; w zasięgu dwóch makroregionów: Nizina Środkowomazowiecka w części północnej oraz Wzniesienia Południowomazowieckiego w części południowej. Makroregionom odpowiadają kolejno dwa mezoregiony: Dolina Środkowej Wisły i Równina Radomska.

Dolina Środkowej Wisły ciągnie się szerokim, 10–12 kilometrowym pasem wzdłuż Wisły od Puław w kierunku północnym. W jej korycie widać liczne mielizny i kępy. Wzdłuż rzeki ciągnie się szeroki, pokryty łęgami i łąkami taras zalewowy, który jest chroniony wałami przeciwpowodziowymi. Prawy brzeg rzeki tworzy piaszczysty taras wydmy.

---

<sup>4</sup> Monitoring stanu chemicznego oraz ocena stanu jednolitych części wód podziemnych w latach 2023–2025, Ocena stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach, stan na rok 2022.

<sup>5</sup> Informator PSH. Główne zbiorniki wód podziemnych w Polsce. Państwowy Instytut Geologiczny. Warszawa, 2017 r.

Równina Radomska to rozległy mezoregion położony między doliną Pilicy na północnym zachodzie a doliną Wisły na wschodzie. Mezoregion jest równiną ukształtowaną przez działalność lądolodu i wód roztopowych podczas zlodowaceń środkowopolskich. Równinę Radomską na terenie gminy Gniewoszków odwadniają dopływy Wisły<sup>6</sup>.

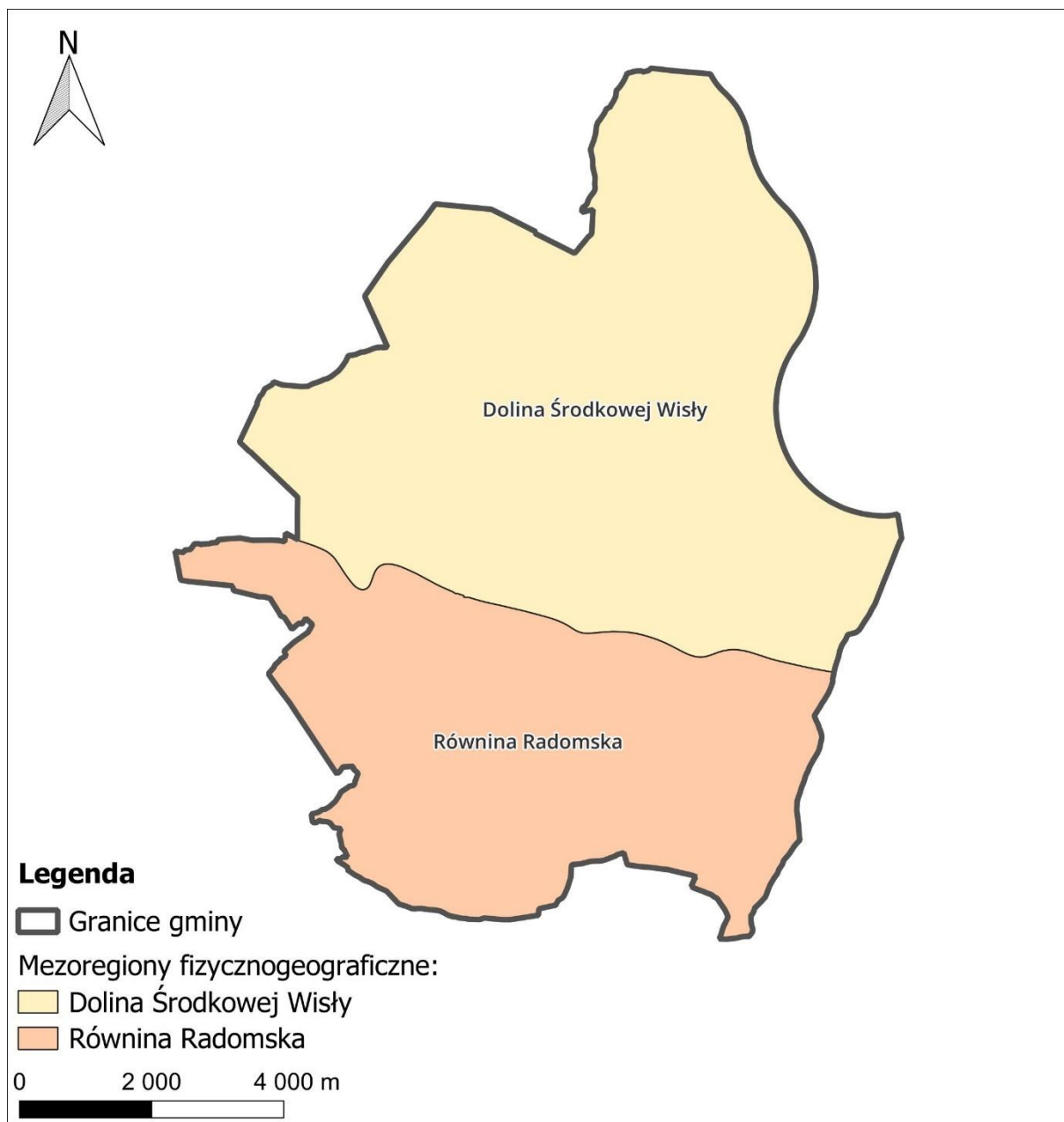
Pod względem geologicznym południową część gminy budują głównie plejstoceny gliny zwałowe, ich zwietrzliny oraz piaski i żwiry fluwioglacjalne zlodowacenia środkowopolskiego. W części środkowej i północnej teren gminy tworzą głównie osady rzeczne. W części środkowej są to piaski i żwiry rzeczne zlodowacenia północnopolskiego. W północnej części są to holeczańskie piaski, żwiry i mady rzeczne oraz namuły<sup>7</sup>. Budowa geologiczna głębokiego, przedmezozoicznego podłoża jest dotychczas słabo rozpoznana. Najstarszymi skałami odsłaniającymi się na powierzchni, w skarpach doliny Wisły, w sąsiedztwie gminy Gniewoszków są: opoki, margle piaszczyste i glaukonitowe, gezy, piaskowce oraz wapienie górnej kredy powstałe w wyniku transgresji morskiej, która wycofała się na pograniczu kredy i trzeciorzędu<sup>8</sup>.

---

<sup>6</sup> Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań

<sup>7</sup> Mapa geologiczna Polski 1:200 000, arkusz Radom (M-34-IV)

<sup>8</sup> Objąsnienia do mapy geośrodowiskowej Polski 1:50 000, arkusz Puławy (710)



Rycina 1. Położenie gminy Gniewoszków na tle jednostek fizycznogeograficznych

Na terenie gminy Gniewoszków znajdują się cztery udokumentowane złoża surowców mineralnych, sklasyfikowane jako kruszywa naturalne – piaski i żwiry oraz jedno złożo o zasobach prognostycznych - surowce ilaste ceramiki budowlanej<sup>9,10</sup>. Do 1998 r. eksploatowane było złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej Sarnów.

Tabela 6. Wykaz udokumentowanych złóż kopalin występujących na terenie gminy Gniewoszków<sup>11</sup>

Lp.	Nazwa złoża	Rodzaj kopaliny	Jednostka	Stan	Zasoby geologiczne bilansowe	Zasoby przemysłowe	Wydobycie
1.	Boguszkówka	Piaski i żwiry	tys. t	T	83	-	-
2.	Oleksów	Piaski i żwiry	tys. t	R	172	-	-
3.	Oleksów I	Piaski i żwiry	tys. t	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
4.	Sarnów	Piaski i żwiry	tys. t	R	552	-	-

<sup>9</sup> Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2023 r.

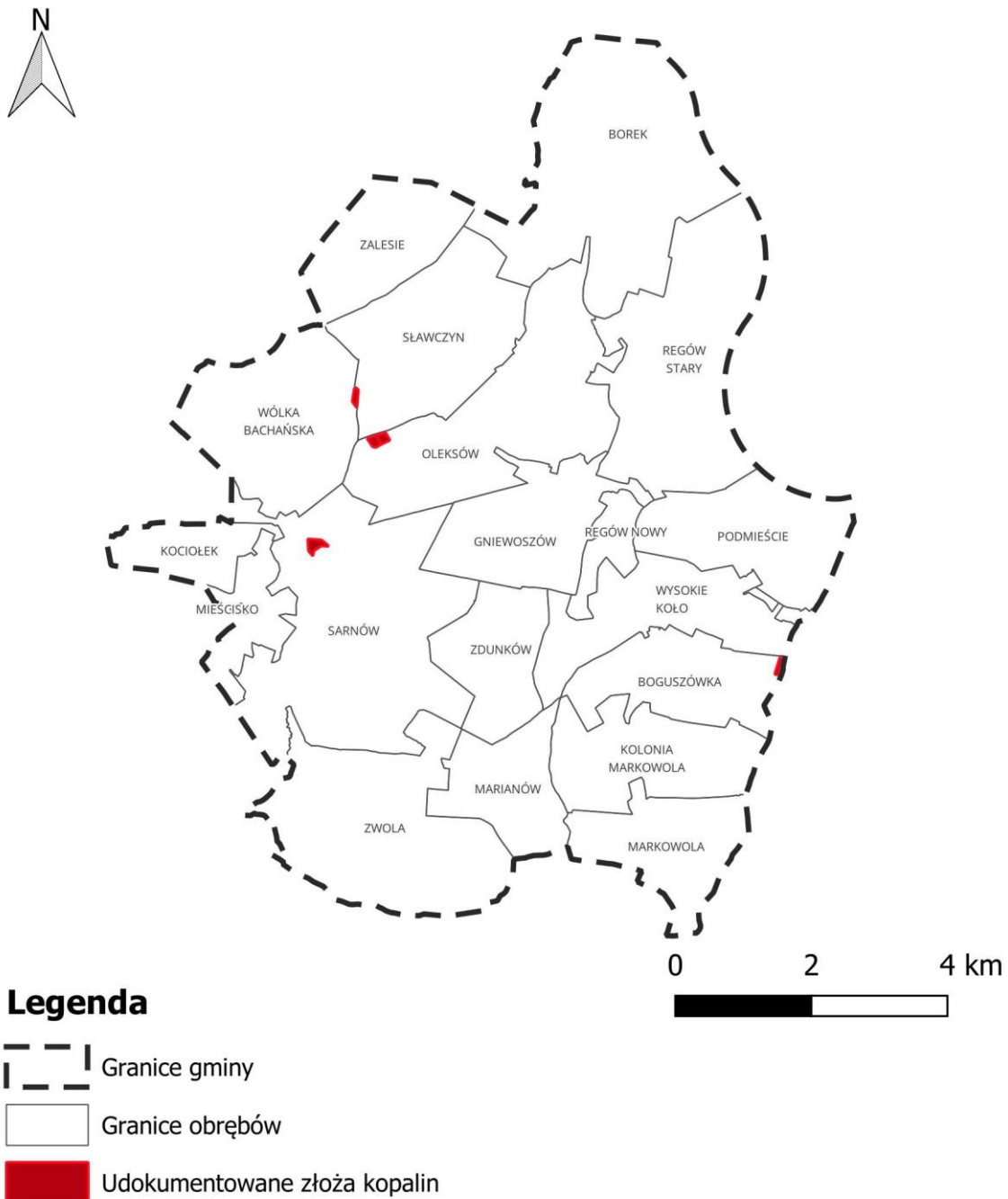
<sup>10</sup> Baza Midas, złoża kopalin (dostęp: 18.09.2025 r.)

<sup>11</sup> PIG-PIB MIDAS <https://midas-app.pgi.gov.pl/ords/r/public/midas/start> (dostęp: 18.09.2025 r.)

Prognoza oddziaływania na środowisko planu ogólnego gminy Gniewoszków

Lp.	Nazwa złoża	Rodzaj kopaliny	Jednostka	Stan	Zasoby geologiczne bilansowe	Zasoby przemysłowe	Wydobycie
5.	Wólka Bachańska	Piaski i żwiry	tys. t	E	104	-	8
E – złożo zagospodarowane R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo T – złożo eksploatowane okresowo							

Lokalizację powyższych złóż kopalin przedstawiono na rycinie poniżej:



Rycina 2 Położenie udokumentowanych złóż kopalin na terenie gminy Gniewoszków

## 6.5 Gleby

Na terenie gminy Gniewoszków dominują gleby biellicowe. Są to gleby wytworzone z utworów czwartorzędowych: plejstocenijskich piasków i glin zwałowych oraz utworów pyłowych pochodzenia wodnego. W dolinach rzek i zagłębieniach bezodpływowych występują gleby mułowo-bagienne i torfowe. Pod względem bonitacyjnym gleby charakteryzują się dużą różnorodnością<sup>12</sup>. Gleby średniej jakości (IV klasa bonitacyjna) zajmują największą powierzchnię użytków rolnych - ok. 39,3%. Gleby należące do I-III klasy bonitacyjnej stanowią ok. 25,5% powierzchni ogólnej gruntów rolnych. Natomiast gleby słabe i najsłabsze (V i VI klasa bonitacyjna) zajmują w sumie ok. 35,2% powierzchni ogólnej gruntów rolnych<sup>13</sup>.

## 6.6 Zasoby przyrodnicze

### 6.6.1 Obszary prawnie chronione

Formy ochrony przyrody na terenie gminy Gniewoszków zajmują powierzchnię 643,96 ha, co stanowi 7,66% całkowitej powierzchni gminy. Wskaźnik ten jest niższy od średniej krajowej wynoszącej 32,2%<sup>14</sup>. Najcenniejsze pod względem przyrodniczym obszary położone są w północno-wschodniej części gminy, na terenie doliny środkowej Wisły.

Do form ochrony przyrody występujących na terenie gminy Gniewoszków należą obszary specjalnej ochrony Natura 2000.

#### Obszary Natura 2000

Celem funkcjonowania Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 jest ochrona cennych gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych, zagrożonych wyginięciem w skali Europy. Na terenie gminy znajdują się dwa obszary chronione Natura 2000:

- Dolina Środkowej Wisły (PLB140004), zajmujący ok. 643,46 ha powierzchni gminy;
- Ostoja Kozienicka (PLB140013), zajmujący ok. 0,23 ha powierzchni gminy.

Oba należą do obszarów specjalnej ochrony ptaków, utworzonych na podstawie dyrektywy ptasiej<sup>15</sup>.

#### Korytarze ekologiczne

Pomimo znacznych przekształceń spowodowanych działalnością człowieka, obszar gminy nadal wykazuje istotne zdolności do pełnienia funkcji przyrodniczych w ramach krajowego, regionalnego i lokalnego systemu ekologicznego. Lokalny system ekologiczny jest częścią szerokiej sieci ekologicznej na poziomie województwa i kraju. Obejmuje on tereny o wyższym potencjale biologicznym w porównaniu do otaczających obszarów lub tereny mogące pełnić rolę korytarzy ekologicznych. Korytarze te to struktury o charakterze liniowym, które zapewniają łączność pomiędzy ekosystemami, zapobiegają ich izolacji, ułatwiają migrację roślin i zwierząt, wzmacniają odporność środowiska oraz chronią cenne gatunki. Na terenie gminy funkcję tę pełni przede wszystkim:

- korytarz ekologiczny Dolina Środkowej Wisły (GKPdC-10), zajmujący ok. 620,86 ha powierzchni gminy;

---

<sup>12</sup> Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań

<sup>13</sup> Program ochrony środowiska dla gminy Gniewoszków na lata 2023-2026 z perspektywą na lata 2027-2030

<sup>14</sup> GUS, Bank Danych Lokalnych, stan na dzień 31.12.2023 r. (dostęp 06.08.2025 r.).

<sup>15</sup> Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/index.jsf> (dostęp 06.08.2025 r.).

- korytarz ekologiczny Lasy Nadwiślańskie (GKPdC-4B), zajmujący ok. 3876,90 ha powierzchni gminy.

### 6.6.2 Siedliska przyrodnicze i gatunki

Na terenie gminy Gniewoszków zidentyfikowano 18 krajobrazów, spośród których dwa krajobrazy zostały wytypowane jako krajobrazy priorytetowe. Są to krajobrazy wiejskie o kodach: 14-318.75-030 i 14-318.75-036<sup>16</sup>.

Tabela 7 Zestawienie krajobrazów z obszaru gminy Gniewoszków

Lp.	Kod krajobrazu	Typ rzeźby	Typ krajobrazu	Podtyp krajobrazu	Powierzchnia [ha]
1.	14-318.75-071	G	1. Wód powierzchniowych	1b. Systemy wód płynących	159,68
2.	14-318.75-072	G	1. Wód powierzchniowych	1b. Systemy wód płynących	38,17
3.	14-318.75-034	G	2. Bagienno-łąkowe - głównie bezleśne	2a. Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk	321,19
4.	14-318.75-100	G	2. Bagienno-łąkowe - głównie bezleśne	2b. Z dominacją szuwarów i turzycowisk	46,84
5.	14-318.75-104	G	2. Bagienno-łąkowe - głównie bezleśne	2b. Z dominacją szuwarów i turzycowisk	99,35
6.	14-318.75-140	G	3. Leśne	3a. Z przewagą siedlisk borowych	144,36
7.	14-318.86-150	B	3. Leśne	3b. Z przewagą siedlisk lasowych	34,2
8.	14-318.75-154	G	3. Leśne	3c. Z przewagą siedlisk łągowych, bagiennych i olsowych	129,09
9.	14-318.86-226	B	3. Leśne	3c. Z przewagą siedlisk łągowych, bagiennych i olsowych	174,24
10.	14-318.75-113	G	3. Leśne	3c. Z przewagą siedlisk łągowych, bagiennych i olsowych	28,39
11.	14-318.75-143	G	3. Leśne	3c. Z przewagą siedlisk łągowych, bagiennych i olsowych	428,87
12.	14-318.75-046	G	6. Wiejskie	6b. Z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk	140,84
13.	14-318.75-030*	G	6. Wiejskie	6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola	2183,85
14.	14-318.86-074	B	6. Wiejskie	6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola	3089,21
15.	14-318.75-041	G	6. Wiejskie	6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola	798,83
16.	14-318.75-036*	G	6. Wiejskie	6f. Z przewagą wielkoobszarowych sadów i plantacji	426,02
17.	14-318.75-035	G	8. Podmiejskie i osadnicze	8c. Miejscowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim	148,08

<sup>16</sup> Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 48/24 z dnia 26 marca 2024 r.

Lp.	Kod krajobrazu	Typ rzeźby	Typ krajobrazu	Podtyp krajobrazu	Powierzchnia [ha]
18.	14-318.75-077	G	8. Podmiejskie i osadnicze	8c. Miejscowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim	18,52
* krajobrazy priorytetowe B – krajobrazy faliste G – krajobrazy dolin					

### 6.6.3 Szata roślinna

#### Podział geobotaniczny

Gmina Gniewoszków, według regionalizacji geobotanicznej Matuszkiewicza, należy do Działu Mazowiecko-Poleskiego, Krainy Południowomazowiecko-Podlaskiej oraz dwóch okręgów - Okręgu Nadwiślańskiego Puławsko-Warszawskiego oraz Okręgu Równiny Radomskiej.

#### Potencjalna roślinność naturalna

Potencjalna roślinność tego obszaru, czyli która mogłaby się odtworzyć po zaprzestaniu działalności człowieka, to przede wszystkim zbiorowiska leśne, bagienne oraz torfowiskowe. Najczęstszym typem lasu w tym regionie byłyby grądy *Tilio-Carpinetum* należące do środkowopolskiej odmiany tego zespołu. W zależności od warunków glebowych, mogą przybierać formę ubogą, jak i żyzną. W miejscach, gdzie zbiorowiska zostały przekształcone lub zniszczone pojawiają się zbiorowiska zastępcze. Na siedliskach uboższych są to zadrzewienia z tarniną, słabo wykształcone łąki grądowe, zbiorowiska łąkowo-pastwiskowe na podłożach wilgotnych, a przy silnym zdegradowaniu - murawy z dominacją bliźniczki, chwasty segetalne oraz roślinność okopowa.

Na glebach uboższych, piaszczystych i suchszych pojawiłaby się dominacja borów mieszanych i sosnowych *Quercu-Pinetum*, *Peucedano-Pinetum*, zbiorowiska roślinne pojawiające się na tym obszarze to zarośla jeżyn, murawy piaskowe oraz bliźniczkowe, wrzosowiska oraz skupienia żarnowca.

W dolinach rzecznych oraz w miejscach okresowo zalewanych występowałyby lasy łąkowe *Ficario-Ulmetum typicum*, jak i takie z udziałem złocienia właściwego *Ficario-Ulmetum chrysospl.* zbiorowiskami zastępczymi dla łąków są zarośla wierzb wąskolistnych, zbiorowiska pnączy okrajowych, murawy zalewowe i piaskowe. W miejscach bagiennych, wokół źródeł występowałyby olsy. Ols jesionowaty *Fraxino-Alnetum* oraz ols z turzycą długokłosą *Carici elongatae-Alnetum*. Charakterystyczną cechą struktury tego siedliska jest występowanie przy drzewach, kęp z gatunkami acidofilnych siedlisk leśnych i roślinności szuwarowo-bagiennnej. Zbiorowiskami zastępczymi są zarośla łożowe, szuwały wielkoturzycowe, torfowiska niskoturzycowe oraz niskowartościowe kwaśne łąki turzycowe.

Na wniesieniach lub piaszczystym podłożu można by było spotkać świetliste dąbrowy *Potentilli-albae-Quercetum typicum*.

#### Roślinność rzeczynista

Obecna szata roślinna gminy Gniewoszków jest mało zróżnicowana i silnie przekształcona w wyniku działalności człowieka. Duża część obszaru to tereny zdegradowane o obniżonej wartości przyrodniczej. Na terenach zurbanizowanych różnorodność gatunkowa jest niewielka, a roślinność pozostaje pod silnym wpływem czynników antropogenicznych. Dominują zbiorowiska synantropijne, które występują w pobliżu zabudowy mieszkaniowej, przy drogach oraz na intensywnie eksploatowanych i wydeptywanych ścieżkach.

### 6.6.4 Fauna

Fauna ssaków występująca w granicach gminy Gniewoszków reprezentowana jest zarówno przez gatunki objęte ochroną ścisłą oraz częściową, jak i gatunki łowne. Wykaz gatunków

ssaków został sporządzony na podstawie Atlasu ssaków Polski Instytutu Ochrony Przyrody PAN<sup>17</sup>. W poniższym wykazie zastosowano następujące skróty: ś – ochrona ścisła, cz – ochrona częściowa, łow – łowne, Zał. II i IV DS – gatunki z załącznika II i IV dyrektywy siedliskowej.

**Płazy (Amphibia):** traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* (ś), Zał. II i IV DS, ropucha szara *Bufo bufo* (cz).

**Gady (Reptilia):** gniewosz plamisty *Coronella austriaca* (ś), Zał. IV DS., żółw błotny *Emys orbicularis* (ś), Zał. II i IV DS.

### Ptaki

Najliczniejszą grupą chronionych zwierząt na terenie gminy są ptaki, które znajdują dogodne warunki lęgowe szczególnie we wschodniej części gminy, przez którą przepływa rzeka Wisła. Obszar ten wchodzi w skład Europejskiej sieci Natura 2000 Ostoja Kozienicka PLB140013, czyli ostoi ptasiej o randze europejskiej PL095.

Na terenie gminy stwierdzono gniazdowanie, prawdopodobne lub możliwe gniazdowanie takich gatunków jak: łabędź niemy *Cygnus olor* (ś) Zał. II DP, krzyżówka *Anas platyrhynchos* (łow) załącznik II DP, gągoł *Bucephala clangula* (ś) Zał. II DP, nurogęś *Mergus merganser* (ś) Zał. II DP, bażant *Phasianus colchicus*, (łow) załącznik II DP, bocian biały *Ciconia ciconia* (ś) Zał. I, bocian czarny *Ciconia nigra* (ś) Zał. I, bielik *Haliaeetus albicilla* (ś) Zał. I DP, błotniak stawowy *Circus aeruginosus* (ś) Zał. I DP, jastrząb *Accipiter gentilis* (ś), myszołów *Buteo buteo* (ś), pustułka *Falco tinnunculus* (ś), sieweczka obroźna *Charadrius hiaticula* (ś), czajka *Vanellus vanellus* (ś), Zał. II, brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos* (ś), rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* (ś), Zał. I DP, rybitwa białoczelna *Sternula albifrons* (ś), grzywacz *Columba palumbus* (łow), Zał. II DP, sierpówka *Streptopelia decaocto* (ś), turkawka *Streptopelia turtur* (ś), kukułka *Cuculus canorus* (ś), zimorodek *Alcedo atthis* (ś), Zał. I DP, dzięcioł zielony *Picus viridis* (ś), dzięcioł duży *Dendrocopos major* (ś), brzegówka *Riparia riparia* (ś), dymówka *Hirundo rustica* (ś), oknówka *Delichon urbicum* (ś), świergotek łąkowy *Anthus pratensis* (ś), pliszka żółta *Motacilla flava* (ś), pliszka siwa *Motacilla alba* (ś), pokrzywnica *Prunella modularis* (ś), słowik rdzawy *Luscinia megarhynchos* (ś), słowik szary *Luscinia luscinia* (ś), kopciuszek *Phoenicurus ochruros* (ś), pokląskwa *Saxicola rubetra* (ś), kos *Turdus merula* (ś), kwiczoł *Turdus pilaris* (ś), śpiewak *Turdus philomelos* (ś), trzciniak *Acrocephalus arundinaceus* (ś), zaganiacz *Hippolais icterina* (ś), kapturka *Sylvia atricapilla* (ś), jarzębatka *Curruca nisoria* (ś) załącznik I DP, piegża *Curruca curruca* (ś), cierniówka *Curruca communis* (ś), świstunka leśna *Phylloscopus sibilatrix* (ś), pierwiosnek *Phylloscopus collybita* (ś), piecuszek *Phylloscopus trochilus* (ś), muchołówka szara *Muscicapa striata* (ś), bogatka *Parus major* (ś), wilga *Oriolus oriolus* (ś), gąsiorek *Lanius collurio* (ś) Zał. I DP, srokosz *Lanius excubitor* (ś), sójka *Garrulus glandarius* (ś), sroka *Pica pica* (cz), Zał. II DP, kawka *Coloeus monedula* (ś), gawron *Corvus frugilegus* (cz), Zał. II DP, wrona siwa *Corvus corone* (cz), kruk *Corvus corax* (cz), szpak *Sturnus vulgaris* (ś), wróbel *Passer domesticus* (ś), mazurek *Passer montanus* (ś), zięba *Fringilla coelebs* (ś), kulczyk *Serinus serinus* (ś), dzwonec *Chloris chloris* (ś), szczygieł *Carduelis carduelis* (ś), makolągwa *Linaria cannabina* (ś), trznadel *Emberiza citrinella* (ś), potrzęsacz *Emberiza calandra* (ś).

Pozostałe gatunki obserwowane na terenie gminy: gęś tundrowa *Anser serrirostris*, gęś białoczelna *Anser albifrons* (łow) załącznik II DP, gęgawa *Anser anser*, (łow) załącznik II DP, bernikla białolica *Branta leucopsis* (ś) załącznik I DP, świstun *Mareca penelope* (ś), cyraneczka *Anas crecca* (łow) załącznik II DP, rożeniec *Anas acuta* (ś) Zał. II DP, krakwa *Mareca strepera* (ś), cyranka *Spatula querquedula* (ś), głowienka *Aythya ferina*, (łow) załącznik II DP, czernica *Aythya fuligula* (łow) załącznik II DP, ogorzałka *Aythya marila* (ś) Zał. II DP, markaczka *Melanitta nigra* (ś) Zał. II DP, bielaczek *Mergellus albellus* (ś) załącznik I DP, kormoran

---

<sup>17</sup> Atlas ssaków Polski, Instytut Ochrony Przyrody PAN:  
[https://www.iop.krakow.pl/atlas\\_of\\_mammals\\_polish\\_2\\_157.html](https://www.iop.krakow.pl/atlas_of_mammals_polish_2_157.html) (dostęp 06.08.2025 r.).

*Phalacrocorax carbo* (cz), czapla nadobna *Egretta garzetta* (ś) załącznik I DP, czapla biała *Ardea alba* załącznik I DP, czapla siwa *Ardea cinerea* (cz) załącznik II DP, błotniak zbożowy *Circus cyaneus* (ś) Zał. I DP, krogulec *Accipiter nisus* (ś), myszołów włochaty *Buteo lagopus* (ś), rybołów *Pandion haliaetus* (ś) załącznik I DP, żuraw *Grus grus* (ś) Zał. I, sieweczka rzeczna *Charadrius dubius* (ś), biegus zmienny *Calidris alpina* (ś), batalion *Calidris pugnax* (ś), kszyc *Gallinago gallinago* (ś), kulik wielki *Numenius arquata* (ś) Zał. II DP, brodziec śniady *Tringa erythropus* (ś) Zał. II DP, brodziec pławny *Tringa stagnatilis* (ś), kwokacz *Tringa nebularia* (ś) Zał. II DP, samotnik *Tringa ochropus*, łączak *Tringa glareola* (ś), mewa czarnogłowa *Ichthyaetus melanocephalus* (ś), śmieszka *Chroicocephalus ridibundus* (ś), mewa siwa *Larus canus* (ś) Zał. II, mewa żółtonoga *Larus fuscus* (ś) Zał. II DP, mewa srebrzysta *Larus argentatus* (cz) Zał. II DP, mewa białołowa *Larus cachinnans* (cz) Zał. II DP, rybitwa wielkodzioba *Hydroprogne caspia*, (ś), uszatka *Asio otus* (ś), dzięcioł czarny *Dryocopus martius* (ś) Zał. I DP, dzięcioł białoszy *Dendrocopos syriacus* (ś) Zał. I DP, skowronek *Alauda arvensis* (ś), strzyżyk *Troglodytes troglodytes* (ś), paszkot *Turdus viscivorus* (ś), mysikrólik *Regulus regulus* (ś), raniuszek *Aegithalos caudatus* (ś), modraszka *Cyanistes caeruleus* (ś), jer *Fringilla montifringilla* (ś), gil *Pyrrhula pyrrhula* (ś).

### Ssaki

Fauna ssaków występująca w granicach gminy Gniewoszków reprezentowana jest zarówno przez gatunki objęte ochroną ścisłą oraz częściową, jak i gatunki łowne. Wykaz gatunków ssaków został sporządzony na podstawie Atlasu ssaków Polski Instytutu Ochrony Przyrody PAN13. W poniższym wykazie zastosowano następujące skróty: ś – ochrona ścisła, cz – ochrona częściowa, łow – łowne, Zał. II i IV DS – gatunki z załącznika II i IV dyrektywy siedliskowej:

- a) ryjówkokształtne *Soricomorpha*:
  - kret *Talpa europaea* (cz);
  - ryjówka aksamitna *Sorex araneus* (cz);
  - ryjówka malutka *Sorex minutus* (cz);
- b) jeżokształtne *Erinaceomorpha*:
  - jeż *Erinaceus sp.*;
- c) nietoperze *Chiroptera*:
  - gacek szary *Plecotus austriacus* (ś), Zał. IV DS;
  - mopek zachodni *Barbastella barbastellus* (ś), Zał. II i IV DS kod 1308;
  - mroczek późny *Eptesicus serotinus* (ś), Zał. IV DS;
  - nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii* (ś), Zał. II i IV DS kod 1323;
  - nocek duży *Myotis myotis* (ś), Zał. II i IV DS kod 1324;
  - nocek Natterera *Myotis nattereri* (ś);
- d) zajęczaki (zajęcokształtne) *Lagomorpha*:
  - zajęc szarak *Lepus europaeus* (łow.);
- e) gryzonie *Rodentia*:
  - bóbr europejski (eurazjatycki) *Castor fiber Linnaeus* (cz), Zał. II i IV DS kod 1337;
  - chomik europejski *Cricetus cricetus* (ś), Zał. II i IV DS kod 133;
  - mysz polna *Apodemus agrarius*;
  - nornica ruda *Myodes glareolus*;

- piżmak *Ondatra zibethicus*;
- wiewiórka pospolita *Sciurus vulgaris* Linnaeus (cz);
- f) drapieżne *Carnivora*:
  - borsuk (jażwiec) *Meles meles* (łow);
  - jenot (junat) *Nyctereutes procyonoides*;
  - kuna domowa (kamionka) *Martes foina*;
  - kuna leśna (tumak) *Martes martes* (łow);
  - lis (pospolity) *Vulpes vulpes* (łow);
  - łasica łąska *Mustela nivalis* (cz);
  - norka amerykańska *Neovison vison*;
  - tchórz zwyczajny *Mustela putorius* (łow);
  - wilk *Canis lupus* (ś), Zał. II i IV DS. kod 1352;
  - wydra *Lutra lutra* (cz), Zał. II i IV DS kod 1355;
- g) parzystokopytne *Artiodactyla*:
  - dzik *Sus scrofa* (łow);
  - jeleni szlachetny *Cervus elaphus* (łow);
  - łoś *Alces alces* (łow);
  - sarna *Capreolus capreolus* (łow).

#### 6.6.5 Węzły i korytarze ekologiczne

Gmina Gniewoszków charakteryzuje się umiarkowanie rozwiniętym systemem powiązań przyrodniczych z terenami ościennymi. Głównym korytarzem ekologicznym łączącym gminę z pozostałymi jednostkami administracyjnymi są cieki, a przede wszystkim rzeka Wisła, która przepływa przez wschodnią część gminy. Mniejszymi ciekami stanowiącymi połączenie terenu gminy z pozostałymi obszarami to:

- kanał Gniewoszewsko-Kozienicki łączący gminę Gniewoszków z gminą Kozienice oraz rzeką Zagożdżonką;
- rzeka Niewiadomka łącząca gminę z południowymi obszarami;
- rzeka Zwolanka stanowi granice między powiatem zwoleńskim, a powiatem kozienickim;
- dopływ z Oleksowa łączący Jezioro Książę z gminą Sieciechów;
- dopływ spod Czarnolasu oraz Dopływ spod Teodorowa łączące południowo-zachodnie obszary.

Kompleksy leśne są fragmentaryczne i rozproszone co czyni je słabo rozwiniętymi korytarzami ekologicznymi, jednak mogą pełnić funkcję refugium dla roślin i zwierząt.

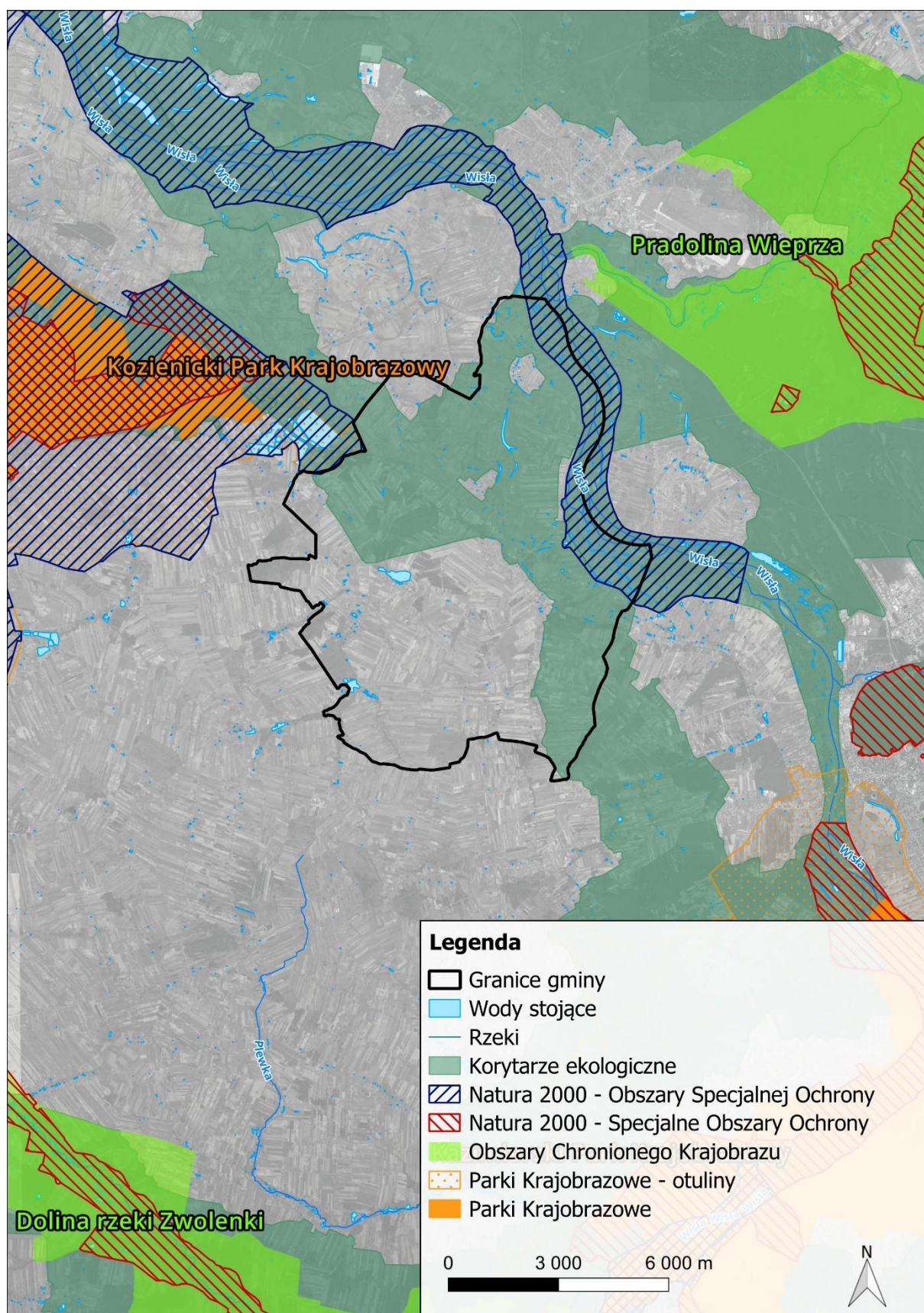
Przez obszar gminy przebiegają dwa korytarze ekologiczne: Lasy Nadwiślańskie GKPdC-4B oraz Dolina Środkowej Wisły GKPdC-10. Oba korytarze mają rangę krajową

- Lasy Nadwiślańskie GKPdC-4B, przebiega wzdłuż Wisły, stanowiąc połączenie większych kompleksów leśnych takich jak lasy Sandomierskie, Mazowieckie i Lasy Kozienickie;

- Dolina Środkowej Wisły GKPdC-10, korytarz ten jest częścią Głównego Korytarza Ekologicznego, przebiega wzdłuż rzeki Wisły.

Sieć połączeń ponadlokalnych z innymi obszarami przyrodniczymi zapewniają gminie także tereny podmokłe zlokalizowane na obrzeżach analizowanego terenu. Na terenie gminy znajdują się starorzecza oraz tereny zalewowe, pełniące rolę refugium bioróżnorodności. Uzupełnieniem tego systemu są także założenia parkowe, zarośla śródpolne i pasy zadrzewień (także przydrożnych). Przez duży udział użytków rolnych w gminie, rolę korytarzy ekologicznych mogą pełnić miedze, rowy, zadrzewienia i zakrzaczenia między polami oraz pasy zieleni.

Istotny wpływ na strukturę powiązań przyrodniczych gminy Gniewoszków wywierają bariery ekologiczne. Należą do nich bariery sztuczne oraz naturalne, uniemożliwiające roślinom i zwierzętom zasiedlanie obszarów znajdujących się poza ich naturalnym zasięgiem występowania. Z najistotniejszych barier przyrodniczych analizowanego terenu wymienić można: drogę wojewódzką 738 Słowiki Nowe koło Kozienic – Góra Puławska koło Puław.



Rycina 3. Formy ochrony przyrody na obszarze Gminy Gniewoszków

### 6.6.6 Lasy

Lasy stanowią 10,1% całkowitej powierzchni gminy Gniewoszków, ok. 94% z nich to lasy prywatne, pozostałe ok. 6 % to lasy publiczne. Najczęstszym typem lasu w tym regionie są grądy Tilio-Carpinietum należące do środkowopolskiej odmiany tego zespołu. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* z dodatkiem, dębu *Quercus sp.*, brzozy *Betula sp.*, topoli osiki *Populus tremula* i grabu *Carpinus betulus*, miejscowo występują robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia* i wiąz *Ulmus sp.* Podszyt tworzą najczęściej: kruszyna pospolita *Frangula alnus*, jałowiec pospolity *Juniperus communis*, jarząb pospolity *Sorbus aucuparia*, leszczyna pospolita *Corylus avellana*, trzmielina pospolita *Euonymus europaeus* i śliwa tarnina *Prunus spinosa*. W miejscach podmokłych oraz w pobliżu rzek dominuje olsza czarna *Alnus glutinosa* oraz wierzba biała *Salix alba*, natomiast w podszycie spotkać można porzeczkę czerwoną *Ribes spicatum*, bez czarny *Sambucus nigra* oraz podrost topoli osikę *Populus tremula*.

Kompleksy leśne są fragmentaryczne i rozproszone, co czyni je słabo rozwiniętymi korytarzami ekologicznymi, jednak mogą pełnić funkcję refugium dla roślin i zwierząt.

Przez obszar gminy przebiegają dwa korytarze ekologiczne: Lasy Nadwiślańskie GKPdC-4B oraz Dolina Środkowej Wisły GKPdC-10. Oba korytarze mają rangę krajową:

- Lasy Nadwiślańskie GKPdC-4B, przebiega wzdłuż Wisły, stanowiąc połączenie większych kompleksów leśnych takich jak lasy Sandomierskie, Mazowieckie i Lasy Kozienickie;
- Dolina Środkowej Wisły GKPdC-10, korytarz ten jest częścią Głównego Korytarza Ekologicznego, przebiega wzdłuż rzeki Wisły.

## 7. ZAGROŻENIA WYNIKAJĄCE Z BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Po 30 czerwca 2026 r., w przypadku braku uchwalonego planu ogólnego, rozwój przestrzenny gminy zostanie poważnie ograniczony. Niemożliwe będzie podejmowanie nowych inwestycji budowlanych, ponieważ nie będzie podstaw prawnych do wydawania decyzji o warunkach zabudowy ani uchwalania nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Jakikolwiek działania inwestycyjne będą mogły być prowadzone jedynie na terenach objętych już obowiązującymi planami miejscowymi lub na podstawie decyzji o warunkach zabudowy, które zostaną zatwierdzone i staną się prawomocne przed końcem czerwca 2026 roku.

Brak uchwalonego planu ogólnego uniemożliwi opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawanie decyzji o warunkach zabudowy, tym samym może doprowadzić do zahamowania rozwoju gminy.

Brak realizacji projektowanego dokumentu bezpośrednio nie spowoduje zmian w aktualnym stanie środowiska. Należy jednak zaznaczyć, iż plan ogólny jest dokumentem planistycznym, mającym na celu uporządkowanie przestrzeni i przeciwdziałanie niekontrolowanej zabudowie. Umożliwia on przemyślane planowanie rozwoju infrastruktury technicznej, realizację inwestycji przyjaznych dla środowiska i wspieranie projektów proekologicznych.

## 8. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Na terenie gminy Gniewoszków ustanowione zostały następujące formy ochrony przyrody:

- obszar Natura 2000: Dolina Środkowej Wisły (PLB140004);
- obszar Natura 2000: Ostoja Kozienicka (PLB140013)<sup>18</sup>.

W granicach gminy Gniewoszków, występują następujące istniejące i potencjalne zagrożenia związane z zapisami planu ogólnego:

- inwestycje liniowe naziemne (drogi, linie energetyczne, linie kolejowe) oraz podziemne (sieci kanalizacyjne i wodociągowe, gazociągi) – inwestycje naziemne mogą znacząco wpływać na środowisko zarówno na etapie realizacji, jak i po jej zakończeniu. Budowa takiej inwestycji może spowodować zakłócenie ciągłości korytarzy ekologicznych, fragmentacji oraz izolacji siedlisk, co ograniczy migrację gatunków zwierząt i roślin. Etap realizacji może umożliwiać zawlekanie gatunków obcych i/lub inwazyjnych. Inwestycje liniowe mogą zmieniać naturalne stosunki wodne, powodując między innymi zmniejszenie retencji wody, zmianę przepływu rzek i strumieni oraz osuszanie mokradeł. Inwestycje podziemne wpływają na środowisko jedynie na etapie realizacji, po zakończeniu prac można ponownie przywrócić stan sprzed etapu budowy.

Zagrożenie środowiska na terenie gminy Gniewoszków, w tym obszarów chronionych, wiąże się z obniżeniem walorów krajobrazowych oraz przyrodniczych w wyniku zwiększonego zainwestowania terenów oraz realizacji elementów infrastruktury drogowej i technicznej.

Na obszarach chronionych występują następujące zagrożenia, presje i działania mające negatywny wpływ zidentyfikowane na podstawie planów zadań ochronnych dla tychże obszarów.

**Tabela 8. Zagrożenia dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły i Ostoja Kozienicka**

Istniejące zagrożenia	Potencjalne zagrożenia
A01 Uprawa	A01 Uprawa
A02 Zmiana sposobu uprawy	A02 Zmiana sposobu uprawy
A03.03 Zaniechanie, brak koszenia	A03.03 Zaniechanie/brak koszenia
A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu	A04.01 Intensywny wypas
B02 Gospodarka leśna	A04.02 Wypas intensywny
B02.02 Wycinka lasu	A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu
B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew	B01 Zalesianie terenów otwartych
B07 Inne rodzaje praktyk leśnych	B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji
C01.01 Wydobywanie piasku i żwiru	B02.01 Odnawianie lasu po wycince (nasadzenia)
E01.03 Zabudowa rozproszona	B02.02 Wycinka lasu
F02.03 Wędkarstwo	B06 Wypas w lasach/ na obszarach leśnych
G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze	B07 Inne rodzaje praktyk leśnych
G01.02 Turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych	C01.01 Wydobywanie piasku i żwiru
G01.03 Pojazdy zmotoryzowane	D01.05 Mosty, wiadukty
	D02.01.01 Napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne
	D03.01.02 Pirsy, przystanie turystyczne lub mola
	D04.01 Lotnisko
	D04.03 Korytarze powietrzne
	E01 Tereny zurbanizowane, tereny zamieszkałe

<sup>18</sup> Baza CRFOP (dostęp 05.08.2025 r.)

Prognoza oddziaływania na środowisko planu ogólnego gminy Gniewoszków

H05.01 Odpadki i odpady stałe	E01.03 Zabudowa rozproszona
I01 Obce gatunki inwazyjne	F03.01 Polowanie
J01.01 Wypalanie	F03.02.03 Chwywanie, trucie, kłusownictwo
J02 Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze
J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	G01.02 Turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych
J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych	G01.03 Pojazdy zmotoryzowane
J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych	G01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo i baloniarstwo
J02.04.02 Brak zalewania	G05.06 Chirurgia drzewna, ścinanie na potrzeby bezpieczeństwa, usuwanie drzew przydrożnych
J03.03 Zapobieganie, zmniejszanie, brak erozji	I01 Obce gatunki inwazyjne
K01.03 Wyschnięcie	I03.01 Genetyczne zanieczyszczenie (zwierzęta)
K02.01 Zmiana składu gatunkowego – sukcesja	J01.01 Wypalanie
K03.02 Pasożytnictwo	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie
K03.04 Drapieżnictwo	J02.01.03 Wypełnianie rowów; tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek
L08 Powódź (procesy naturalne)	J02.02.01 Bagrowanie, usuwanie osadów limnicznych
	J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych
	J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych
	J02.10 Gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia
	J02.12.02 Tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądow
	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)
	K03.01 Konkurencja
	K03.04 Drapieżnictwo
	M02 Zmiana czynników biotycznych

Źródło: Plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 i Ostoja Kozienicka PLB140013

Przy inwestycjach prowadzonych na terenach objętych ochroną należy pamiętać o konieczności przeprowadzenia szczegółowej analizy wpływu inwestycji na środowisko, szczególnie na obszary Natura 2000 i na terenach rezerwatów przyrody. W przypadku infrastruktury liniowej nadziemnej konieczne będzie stosowanie rozwiązań zmniejszających śmiertelność zwierząt. Przy inwestycjach liniowych podziemnych istotny będzie wybór technologii budowy ograniczającej degradację gleby i wód gruntowych.

Inwestycje na obszarach chronionych wymagają szczególnej ostrożności ze względu na ich unikatowy charakter przyrodniczy. Przeprowadzenie szczegółowych badań, w tym oceny oddziaływania na środowisko, pozwoli na realizację projektów w sposób zrównoważony.

Należy mieć na uwadze, że wyznaczone w planie ogólnym strefy nie określają docelowego przeznaczenia terenu, a jedynie wskazują na katalog dostępnych przeznaczeń terenu. Doprecyzowanie tych obszarów nastąpi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Nie oznacza to zatem, że na tych terenach z pewnością zostanie zlokalizowana opisana powyżej infrastruktura. Zapisy te jedynie umożliwiają realizację wskazanych inwestycji w granicach analizowanych stref. Szczegółowy wpływ potencjalnych przedsięwzięć na środowisko przyrodnicze gminy Gniewoszków powinien zostać dokładnie przeanalizowany na etapie procedury uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

## 9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PLANU

Realizacja ustaleń zawartych w projekcie planu ogólnego nie stoi w sprzeczności z celami ochrony środowiska określonymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnymi z punktu widzenia projektu planu. W projekcie uwzględnione zostały cele środowiskowe wyznaczone w kluczowych dokumentach obowiązujących na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym.

### Europejski Zielony Ład

Europejski Zielony Ład został przyjęty przez Komisję Europejską 11 grudnia 2019 r. Jest to pakiet inicjatyw politycznych, którego celem jest skierowanie UE na drogę transformacji ekologicznej, a ostatecznie – osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. Zgodnie z założeniami dokumentu Unia Europejska ma zostać przekształcona w nowoczesną, zasobooszczędną i konkurencyjną gospodarkę. Dokument zawiera obszary tematyczne, wraz z założeniami i celami UE. Kluczowe z punktu widzenia ochrony środowiska założenia to:

- neutralność klimatyczna;
- przejście na czystą energię;
- zdrowy system żywnościowy dla ludzi i planety;
- ochrona środowiska i oceanów;
- wydajny, bezpieczny i przyjazny dla środowiska transport.

### Agenda 2030

Agenda 2030 to strategia rozwoju świata do 2030 roku. Została przyjęta w 2015 roku, gdy wszystkie 193 państwa członkowskie ONZ jednogłośnie przyjęły rezolucję „Przekształćmy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”. W ramach Agendy 2030 określonych zostało 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju oraz związane z nimi 169 zadań, które mają zostać osiągnięte do 2030 roku, obejmują one 5 obszarów: ludzi, planetę, dobrobyt, pokój oraz partnerstwo.

Cele Zrównoważonego Rozwoju wyznaczone w ramach Agendy 2030 to m.in.:

- zapewnienie dostępu do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie;
- zapewnienie wzorców zrównoważonej konsumpcji i produkcji;
- podjęcie pilnych działań w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom;
- ochrona, przywrócenie oraz promowanie zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, zrównoważonego gospodarowania lasami, zwalczanie pustynnienia, powstrzymywanie i odwracanie procesu degradacji gleby oraz powstrzymywanie przed utratą różnorodności biologicznej.

### Europejska Konwencja Krajobrazowa

Europejska Konwencja Krajobrazowa została sporządzona we Florencji 20 października 2000 r. Jest jedynym aktem międzynarodowym w całości dedykowanym tematyce krajobrazu. Konwencja została ratyfikowana przez Polskę 27 września 2004 r., a weszła w życie 1 stycznia 2005 r. Celem Europejskiej Konwencji Krajobrazowej jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu oraz organizowanie współpracy europejskiej w tym zakresie, opartej na wymianie doświadczeń, specjalistów i tworzeniu dobrej praktyki krajobrazowej.

W ramach realizacji zapisów Konwencji, podejmowane są działania mające na celu m.in.:

- prawne uznanie krajobrazu jako istotnego komponentu otoczenia ludzi;

- ustanowienie procedur udziału społeczeństwa w procesach planowania i zarządzania krajobrazem;
- uwzględnianie kwestii krajobrazowych we wszelkich działaniach związanych z zarządzaniem przestrzenią.

### **Konwencja o różnorodności biologicznej**

Konwencja o różnorodności biologicznej została sporządzona w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r., weszła w życie w dniu 29 grudnia 1993 r. Stronami Konwencji jest 195 państw oraz Unia Europejska. Konwencja została ratyfikowana przez Polskę w 1996 r. Konwencja ma trzy cele: ochronę różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystania zasobów genetycznych. Przy podejmowaniu postanowień i konkretnych działań równie ważne jest zachowanie bogactwa przyrodniczego, jak zaspokajanie potrzeb obecnych i przyszłych pokoleń, przy przestrzeganiu zasady dzielenia się korzyściami z wykorzystania zasobów ze społecznościami, które te zasoby udostępniają. Każde państwo ma suwerenne prawo do korzystania z własnych zasobów przyrodniczych, zgodnie z prowadzoną polityką, zawartą w krajowej strategii różnorodności biologicznej i stosownym programie działań.

### **Ramowa Dyrektywa Wodna**

Głównym dokumentem związanym z gospodarowaniem wodami jest Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej. Dyrektywa określa zasady, które mają powstrzymać pogarszanie się stanu wód w Unii Europejskiej (UE) i umożliwić osiągnięcie „dobrego stanu” europejskich rzek, jezior i wód podziemnych. Do jej głównych celów należą:

- ochrona wszystkich wód;
- zapobieganie dalszemu pogarszaniu oraz ochrona i poprawa stanu ekosystemów wodnych oraz ekosystemów lądowych i terenów podmokłych bezpośrednio uzależnionych od ekosystemów wodnych;
- zmniejszenie poziomu zanieczyszczenia części wód;
- zapewnienie zrównoważonego wykorzystania wód przez osoby fizyczne i przedsiębiorstwa;
- zrównoważone korzystanie z wód oparte na długoterminowej ochronie dostępnych zasobów wodnych.

### **Agenda Terytorialna 2030**

Agenda Terytorialna 2030 została przyjęta 1 grudnia 2020 roku w Niemczech przez ministrów odpowiedzialnych za planowanie przestrzenne, rozwój terytorialny oraz spójność terytorialną. Dokument ten wyznacza ramy działań na rzecz promowania spójności terytorialnej w Europie. W Agendzie podkreślono kluczową rolę strategicznego planowania przestrzennego oraz określono jego główne kierunki, oparte na dwóch nadrzędnych celach: Sprawiedliwa Europa oraz Zielona Europa. Cele te obejmują sześć priorytetowych obszarów działania na rzecz rozwoju terytorium Europy jako całości, uwzględniającej wszystkie jej regiony:

- wspieranie bardziej zrównoważonego rozwoju terytorialnego, wykorzystującego różnorodność Europy;
- dążenie do zbieżnego rozwoju lokalnego i regionalnego oraz zmniejszenia nierówności między obszarami;
- ułatwianie życia i pracy ponad granicami państwowymi;
- promowanie lepszych, ekologicznych środków utrzymania oraz tworzenie miast i regionów neutralnych klimatycznie i odpornych na zmiany;

- wzmacnianie silnych i zrównoważonych gospodarek lokalnych w warunkach globalizacji;
- rozwijanie zrównoważonej łączności cyfrowej i fizycznej pomiędzy obszarami.

Wdrożenie i uszczegółowienie międzynarodowych i wspólnotowych celów środowiskowych odbywa się na poziomie krajowym – m.in. w takich dokumentach jak:

### **Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – Strategia Rozwoju w Obszarze Środowiska i Gospodarki Wodnej**

Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – Strategia Rozwoju w Obszarze Środowiska i Gospodarki Wodnej została przyjęta Uchwałą nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. Zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, polityka ma za zadanie zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz podniesienie jakości życia dla wszystkich mieszkańców. W ramach systemu dokumentów strategicznych dokładnie precyzuje "Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku)". Polityka będzie stanowiła podstawę do efektywnego wykorzystania środków europejskich na lata 2021–2027. Strategia ta wspiera również wdrażanie celów i zobowiązań Polski na poziomie międzynarodowym, w tym na szczeblu unijnym oraz ONZ, szczególnie w kontekście celów polityki klimatyczno-energetycznej UE do 2030 roku oraz celów zrównoważonego rozwoju zawartych w Agendzie 2030.

W ramach polityki, uchylono Strategię "Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 roku" w części dotyczącej Celu 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska oraz Celu 3. Poprawa stanu środowiska. Główny cel Polityki, tj. rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców, został przeniesiony wprost z SOR. Cele szczegółowe zostały określone w odpowiedzi na najważniejsze trendy w obszarze środowiska, umożliwiając jednocześnie łączenie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami gospodarczymi i społecznymi. W ramach celów szczegółowych uwzględniono aspekty zdrowia, gospodarki oraz klimatu. Realizacja celów środowiskowych będzie wspierana przez cele horyzontalne związane z edukacją ekologiczną oraz efektywnością funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska. Cele szczegółowe będą realizowane przez kierunki interwencji takie jak:

- zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód;
- likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania;
- ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb;
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej;
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu;
- wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;
- gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym;
- zarządzanie zasobami geologicznymi przez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa;
- wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (polegają określaniu granicznych wielkości emisji dla większych zakładów przemysłowych);
- przeciwdziałanie zmianom klimatu;
- adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych;
- edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji;
- usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

### **Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku)**

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku), przyjęta uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r., stanowi kontynuację Strategii Rozwoju Kraju 2020. W Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju określono 10 sektorów, które zostały uznane za strategiczne dla rozwoju kraju. Wśród tych sektorów znajdują się również te związane z ochroną środowiska. Powyższa Strategia wskazuje następujące sektory strategiczne związane z ochroną środowiska:

- sektor odzysku materiałowego surowców;
- sektor ekobudownictwa (np. budynki pasywne, pikoenergetyka);
- sektor żywności wysokiej jakości;

W Strategii zaproponowano podejmowanie działań w zakresie:

- zachowania unikatowego charakteru polskich zasobów przyrodniczych jako szansy dla zrównoważonego rozwoju;
- stopniowego zmniejszenia emisji zanieczyszczeń (w szczególności emitowanych do powietrza przez sektor komunalno-bytowy poprzez realizację programu „Czyste Powietrze”);
- zmniejszenia odpływu wody z terytorium Polski;
- sprawnej gospodarki odpadami, obejmującej wtórne wykorzystywanie surowcowe i energetyczne, wykorzystanie ciepła ziemi i innych odnawialnych źródeł energii;
- obniżenia ryzyka klęsk żywiołowych;
- wdrożenia programu „Woda dla rolnictwa” - wsparcie retencjonowania wód i nawodnień na potrzeby obszarów wiejskich;
- przeprowadzenia audytów krajobrazowych.

### **Strategiczny Plan Adaptacji dla Sektorów i Obszarów Wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030**

Strategiczny Plan Adaptacji dla Sektorów i Obszarów Wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 29.10.2013 r. Głównym celem SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. W dokumencie wskazano priorytetowe kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć do 2020 r. w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach, takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża. Działania te, podejmowane zarówno przez podmioty publiczne, jak i prywatne, będą dokonywane poprzez realizację polityk, inwestycje w infrastrukturę oraz rozwój technologii. Obejmują one zarówno przedsięwzięcia techniczne, takie jak np. budowa niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i ochrony wybrzeża, jak i zmiany regulacji prawnych, np. w systemie planowania przestrzennego ograniczające możliwość zabudowy terenów zagrożonych powodzią.

### **Zaktualizowany Krajowy Program Ochrony Powietrza do 2025 roku (z perspektywą do 2030 roku oraz do 2040 roku)**

Krajowy Program Ochrony Powietrza został ogłoszony przez Ministra Środowiska w dniu 9 września 2015 r. w Monitorze Polskim i zaktualizowany zgodnie z Komunikatem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie Aktualizacji Krajowego Programu Ochrony Powietrza. Najważniejszym celem jest poprawa jakości życia obywateli Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Główne zadania to:

- osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu drobnego PM<sub>2,5</sub> także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia;
- osiągnięcie w perspektywie do roku 2040 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO, a także spełnienie nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych na podstawie prawa unijnego.

Ze względu na szeroki zakres działań niezbędnych do podjęcia zarówno na szczeblu krajowym, jak i wojewódzkim oraz lokalnym, w Krajowym Programie Ochrony Powietrza do roku 2025 (z perspektywą do 2030 oraz do roku 2040) założono ramy czasowe realizacji działań: krótkoterminowe – do roku 2025, średnioterminowe – do roku 2030 oraz długoterminowe – do roku 2040.

W dokumencie wyznaczono następujące kierunki interwencji:

- ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-komunalnego;
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu drogowego;
- ograniczenie poziomu zanieczyszczeń powietrza w miastach, polityka miejska;
- zwiększenie udziału czystej energii, ciepła, rozwój odnawialnych źródeł energii;
- edukacja ekologiczna;
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z pozostałych sektorów mających wpływ na stan powietrza, w tym uwzględnieniem działań dla sektora mieszkalnictwa do realizacji na obszarach wiejskich.

### **Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy**

Plan gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy jest dokumentem planistycznym. Stanowi podstawę podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych, usprawniającym proces osiągania lub utrzymania dobrego stanu wód, a także związanych z nimi ekosystemów. Wskazuje na konieczność wprowadzenia racjonalnych zasad gospodarowania wodami w przyszłości. Dokumenty te są poddawane przeglądowi i aktualizacji cyklicznie co 6 lat.

Zgodnie z ustawą Prawo wodne, plan gospodarowania wodami zawiera m.in:

- ogólny opis cech charakterystycznych obszaru dorzecza;
- podsumowanie identyfikacji znaczących oddziaływań antropogenicznych i oceny ich wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych;
- wykazy obszarów chronionych wraz z graficznym przedstawieniem przebiegu ich granic oraz określeniem podstaw prawnych ich utworzenia;
- mapę sieci monitoringu wraz z prezentacją programów monitoringowych;
- ustalenie celów środowiskowych dla jednolitych części wód i obszarów chronionych;
- podsumowanie wyników analiz ekonomicznych związanych z korzystaniem z wód;
- zestaw działań z uwzględnieniem sposobów osiągania ustanawianych celów środowiskowych wraz z jego podsumowaniem;
- informacje o planowanych i podjętych działaniach dla realizacji celów środowiskowych;
- wykaz szczegółowych programów i planów gospodarowania dla obszaru dorzecza.

### **Krajowy plan gospodarki odpadami 2028**

Plan określa zasady gospodarowania wszystkimi rodzajami odpadów — zarówno pochodzącymi z gospodarstw domowych, jak i przedsiębiorstw czy przemysłu — w sposób zgodny z koncepcją gospodarki o obiegu zamkniętym. Dokument koncentruje się na

działaniach zgodnych z hierarchią postępowania z odpadami, w której priorytetami są kolejno: zapobieganie powstawaniu odpadów, przygotowanie odpadów do ponownego użycia (w tym budowa odpowiedniej infrastruktury do ich selektywnej zbiórki u źródła), recykling oraz inne formy odzysku.

Wśród głównych celów planu znajdują się:

- szeroko pojęte zapobieganie powstawaniu odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów żywności;
- wspieranie działań w zakresie ponownego użycia produktu;
- osiągnięcie odpowiedniego poziomu odzysku i recyklingu odpadów powstających z produktów, m.in. odpadów opakowaniowych, zużytych opon, olejów odpadowych;
- zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku;
- zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz postępowania z odpadami.

Do osiągnięcia celów założonych w KPGO 2028 określono odpowiednie środki, takie jak działania edukacyjno-informacyjne dotyczące zapobiegania powstawaniu odpadów (ZPO) i dotyczące przeciwdziałaniu zaśmiecaniu, wspieranie rozwoju infrastruktury do ZPO i recyklingu odpadów, ocenę potrzeby stworzenia dodatkowej infrastruktury dotyczącej ZPO oraz recyklingu, wspieranie badań w zakresie nowych technologii z zakresu ZPO oraz gospodarowania odpadami, rekomendowane działania dotyczące surowców krytycznych oraz służące przeciwdziałaniu zaśmiecaniu środowiska.

## 10. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

### 10.1 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta

Plany ogólne stanowią punkt wyjścia do określania przeznaczenia terenów, lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz zasad zagospodarowania i warunków zabudowy, które następnie są uszczegóławiane w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Jest także podstawą prawną do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Dokument ten nie określa konkretnych zadań inwestycyjnych, a jedynie w pewnym stopniu ogólności określa możliwości zagospodarowania terenów gminy w przyszłości. Najsilniejszy potencjalny wpływ na lokalną faunę i florę w gminie Gniewoszków może wystąpić na obszarach planowanych pod następujące formy zagospodarowania:

- SP-strefa gospodarcza:
  - funkcja podstawowa: teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej;
  - funkcja dodatkowa: teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód;
- SI-strefa infrastrukturalna:
  - funkcja podstawowa: teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych;
  - funkcja dodatkowa: teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód;
- SG-strefa górnictwa:
  - funkcja podstawowa: teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej;
  - funkcja dodatkowa: teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód;
- SK-strefa komunikacyjna:

## Prognoza oddziaływania na środowisko planu ogólnego gminy Gniewoszków

- o funkcja podstawowa: teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej;
- o funkcja dodatkowa: teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren, lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód.
- SH-strefa handlu wielkopowierzchniowego:
  - o funkcje podstawowe: teren handlu wielkopowierzchniowego, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej;
  - o funkcje dodatkowe: teren usług, teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.

W mniejszym stopniu:

- SU-strefa usługowa:
  - o funkcja podstawowa: teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej;
  - o funkcja dodatkowa: teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód;
- SW- zabudowa mieszkaniowa:
  - o funkcja podstawowa teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej;
  - o funkcja dodatkowa: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu, wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren ogrodów, działkowych, teren lasu, teren wód;
- SJ-strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną:
  - o funkcja podstawowa: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej;
  - o funkcja dodatkowa: teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren ogrodów działkowych, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód;
- SZ-strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową:
  - o funkcja podstawowa: teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej;
  - o funkcja dodatkowa: teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.

Na etapie sporządzania prognozy rozważania dotyczące wpływu zapisów planu ogólnego mają charakter czysto teoretyczny i nie przekładają się bezpośrednio na konkretne decyzje planistyczne. Każdorazowo w przypadku przedsięwzięć, które mogą potencjalnie oddziaływać na środowisko, konieczne będzie przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko, która pozwoli zidentyfikować zakres przewidywanych oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Ponadto należy zauważyć, że na terenach określonych w planie jako SO - strefa otwarta o:

- funkcji podstawowej: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej;

- funkcji dodatkowej: teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej, teren zieleni urządzonej,

dopuszczona jest realizacja inwestycji infrastrukturalnych, dla których również może być wymagane uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Szczególnie ważne jest to w przypadku realizacji przedsięwzięć z zakresu fotowoltaiki, których realizacja będzie możliwa, jeżeli przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykaże brak negatywnego oddziaływania na awifaunę, chiropterofaunę i krajobraz.

Na terenie gminy Gniewoszków strefa gospodarcza została wyznaczona na gruntach już zagospodarowanych pod zakłady przemysłowe lub na gruntach użytkowanych rolniczo, które charakteryzują się zwykle niskimi walorami przyrodniczymi, w związku z czym w zakresie tego typu zagospodarowania terenu określonego w planie ogólnym, nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na środowisko przyrodnicze.

Strefa infrastrukturalna na terenie gminy została wyznaczona na terenach już zagospodarowanych lub terenach obecnie wykorzystywanych rolniczo o niskich walorach przyrodniczych. W związku z powyższym ich wpływ na środowisko przyrodnicze pozostanie niezmienny.

Strefa komunikacyjna została wyznaczona na terenie już istniejących sieci drogowych i linii kolejowych, w związku z czym wpływ tej strefy na faunę i florę gminy będzie taki jak dotychczas.

Strefa handlu wielkopowierzchniowego została wyznaczona na podstawie wniosku społeczeństwa.

Należy jednak zaznaczyć, że na terenach otwartych możliwe jest lokalizowanie infrastruktury komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, dla których może być konieczne uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Szczegółowa analiza wpływu tych inwestycji zostanie przeprowadzona w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Strefa górnicza daje możliwość prowadzenia eksploatacji istniejących złóż kopalni, a co za tym idzie niesie za sobą ryzyko znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Wydobywanie kopalni często związane jest z wieloma negatywnymi aspektami takimi, jak: bezpośrednie niszczenie siedlisk gatunków chronionych, emisja hałasu związana z działalnością wydobywczą, emisja zanieczyszczeń do powietrza w związku z pracą ciężkiego sprzętu, jak i unoszenie pyłu, potencjalne zanieczyszczenie gruntu lub wód powierzchniowych na terenie kopalni, zmiana stosunków wodnych, zmiana składu gatunkowego w rejonie prowadzonej działalności wydobywczej, erozja gleb.

Na terenie gminy Gniewoszków strefa górnictwa została wyznaczona w obrębie występowania udokumentowanych złóż kopalni.

Powiększenie obszaru wydobywania, zgodnie z granicami strefy wyznaczonymi w planie ogólnym, może wiązać się z koniecznością wycinki części drzewostanu, co w konsekwencji prowadziłoby do zmniejszenia powierzchni siedlisk dla występujących tam gatunków roślin i zwierząt. Etap eksploatacji powiększonego złoża mógłby również generować dodatkowe zagrożenia dla środowiska przyrodniczego, takie jak stres związany z emisją hałasu, a także zanieczyszczenie powietrza, wód i gleby.

Należy jednak podkreślić, że powierzchnia stref górnictwa wyznaczona na terenie gminy Gniewoszków jest niewielka. W przypadku powiększenia terenów wydobywczych nie dojdzie do istotnego zmniejszenia powierzchni lasów w skali całej gminy. Zwierzęta bytujące w tych rejonach znajdą dogodne warunki do życia na przyległych, rozległych terenach leśnych.

Strefa usługowa obejmuje zasadniczo tereny przeznaczone do prowadzenia działalności usługowej o niskim stopniu uciążliwości dla środowiska. Strefy te zostały wyznaczone

w obrębie istniejącej już zabudowy lub na terenach rolnych, które na ogół charakteryzują się niewielkimi wartościami przyrodniczymi.

Strefy wielofunkcyjne (z zabudową mieszkaniową i zagrodową) ze względu na zbliżony charakter pełnionych funkcji zostały potraktowane łącznie. Omawiane strefy na terenie gminy Gniewoszków zostały wyznaczone głównie na terenie istniejącej zabudowy lub na niewielkich terenach trawiastych lub polach uprawnych w granicach miejscowości. W związku z powyższym nie zakłada się znaczącego oddziaływania tych stref na środowisko przyrodnicze.

Strefy produkcji rolniczej w większości przypadków obejmują tereny wykorzystywane jako pola uprawne, w związku z czym ich przeznaczenie nie będzie miało istotnego wpływu na zasoby przyrodnicze gminy. W przypadku przekształcania pól uprawnych lub obiektów gospodarskich może jednak wystąpić konieczność usunięcia części roślinności.

Największy obszar gminy zajmują tereny strefy otwartej, na których obowiązuje zakaz zabudowy. Obejmuje ona zarówno pola uprawne, łąki, lasy, jak i wody powierzchniowe, co sprawia, że takie zagospodarowanie nie będzie powodować istotnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze.

Należy jednak pamiętać, że w obrębie strefy otwartej dopuszcza się lokalizowanie elementów infrastruktury technicznej i drogowej, a także obiektów związanych z odnawialnymi źródłami energii. W przypadku planowania tego rodzaju inwestycji często będzie wymagane przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko, w ramach której szczegółowo analizowany będzie wpływ planowanych działań na zasoby przyrodnicze.

Lokalizacja elektrowni słonecznych na tych terenach będzie możliwa wyłącznie wówczas, gdy ocena oddziaływania na środowisko wykaże brak negatywnego wpływu inwestycji na ornitofaunę, chiropterofaunę oraz krajobraz.

## 10.2 Szczegółowa analiza możliwości negatywnego oddziaływania przewidywanych przez projekt dokumentu zapisów na cele ochrony, przedmioty ochrony, integralność obszarów i spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 w kontekście zapisów art. 33 ustawy o ochronie przyrody

Na terenie gminy Gniewoszków występują dwa obszary Natura 2000:

- PLB140004 Dolina Środkowej Wisły;
- PLB140013 Ostoja Kozienicka.

Obszar Ostoja Kozienicka występuje na terenie gminy w bardzo niewielkim fragmencie, w rejonie północno-zachodniej granicy gminy. Z tego względu nie przewiduje się możliwości negatywnego oddziaływania przewidywanych przez projekt dokumentu zapisów.

Szczegółowy wpływ na poszczególne przedmioty ochrony w granicach obszarów Natura 2000 na terenie gminy przedstawiono w tabeli poniżej.

**Tabela 9. Wpływ ustaleń planu ogólnego na poszczególne przedmioty ochrony w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły**

Lp.	Typ siedliska	Oddziaływanie
1.	A022 Bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	Siedliska zlokalizowane na terenie gminy, występują w granicach strefy otwartej. Co do zasady strefa ta powinna zachowywać obecny sposób zagospodarowania terenu i należy do tego dążyć w ramach MPZP. Strefa otwarta dopuszcza możliwość lokalizowania obiektów infrastruktury technicznej, drogowej. Każdorazowo przy lokalizowaniu tych elementów na terenie
2.	A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	
3.	A048 Ohar <i>Tadorna tadorna</i>	
4.	A053 Krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i>	
5.	A056 Płaskonos <i>Anas clypeata</i>	
6.	A060 Podgorzałka <i>Aythya nyroca</i>	
7.	A070 Nurogęś <i>Mergus merganser</i>	
8.	A075 Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	

Prognoza oddziaływania na środowisko planu ogólnego gminy Gniewoszków

Lp.	Typ siedliska	Oddziaływanie
9.	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	specjalnego obszaru ochrony siedlisk powinna zostać przeprowadzana szczegółowa ocena oddziaływania na środowisko ze szczególnym uwzględnieniem przedmiotów ochrony.
10.	A130 Ostrygojad <i>Haematopus ostralegus</i>	
11.	A136 Sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i>	
12.	A137 Sieweczka obrożna <i>Charadrius hiaticula</i>	
13.	A156 Rycyk <i>Limosa limosa</i>	
14.	A162 Krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	
15.	A168 Brodziec piskliwy <i>Actitis hypoleucos</i>	
16.	A176 Mewa czarnogłowa <i>Larus melanocephalus</i>	
17.	A179 Śmieszka <i>Larus ridibundus</i>	
18.	A182 Mewa siwa (pospolita) <i>Larus canus</i>	
19.	A193 Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	
20.	A195 Rybitwa białoczelna <i>Sternula albifrons</i>	
21.	A229 Żmiorodek <i>Alcedo atthis</i>	
22.	A238 Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>	
23.	A249 Brzegówka <i>Riparia riparia</i>	
24.	A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	
25.	A371 Dziwonia <i>Carpodacus erythrinus</i>	
26.	A429 Dzięcioł białoszyi <i>Dendrocopos syriacus</i>	

Zapisy planu ogólnego dla gminy określają jedynie kierunki i możliwości realizacji ewentualnych inwestycji na jej terenie. W granicach obszarów Natura 2000 teren został wyznaczony w planie ogólnym jako strefa otwarta, której podstawowymi profilami funkcjonalnymi są: tereny rolnicze, leśne, zieleni naturalnej, wodne, a także tereny infrastruktury drogowej i technicznej.

W przypadku, gdy na danym obszarze nie będą lokalizowane elementy infrastruktury, nie zachodzi ryzyko wpływu zapisów planu na integralność obszarów i spójność sieci Natura 2000. Realizacja inwestycji, które mogą wiązać się ze znaczącym lub potencjalnie znaczącym oddziaływaniem na środowisko, będzie każdorazowo analizowana na etapie procedury uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

### 10.3 Oddziaływanie na ludzi

Zakłada się, że opracowanie oraz uchwalenie planu ogólnego w proponowanym kształcie przyniesie korzyści mieszkańcom danego obszaru, a także właścicielom znajdujących się tam nieruchomości. Dokument ten stworzy podstawy do dalszego zagospodarowania przestrzeni w gminie w sposób zrównoważony, zapewniając przy tym zachowanie ładu przestrzennego.

W dłuższej perspektywie plan ogólny pomoże również zapobiegać potencjalnym sporom społecznym, które mogłyby wynikać z przypadkowego, nieskoordynowanego i chaotycznego rozwoju przestrzeni. Przewidywane skutki wdrożenia planu będą miały charakter pozytywny – zarówno bezpośredni, jak i pośredni – oraz będą trwałe i długofalowe.

### 10.4 Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

W przedmiotowym planie ogólnym nie wyznacza się dużych stref gospodarczych, które mogłyby potencjalnie znacząco wpływać na stan wód powierzchniowych lub podziemnych. Na przeważającej powierzchni gminy wyznaczona została strefa otwarta, której podstawowymi profilami funkcjonalnymi są tereny rolnictwa, lasu, zieleni naturalnej, wód,

komunikacji i infrastruktury technicznej. Takie zagospodarowanie, zwłaszcza w kierunku leśnym i zieleni naturalnej, nie powoduje negatywnych zmian w środowisku wodnym. Wpływ pozostałych inwestycji zależy od skali i charakteru prowadzonych działań, których plan ogólny bezpośrednio nie określa.

Założenia projektu planu ogólnego nie powinny wpłynąć istotnie negatywnie na osiągnięcie celów środowiskowych jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych wyznaczonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. Wzrost presji na jakość wód powierzchniowych przez rozwój stref planistycznych, niwelowany będzie poprzez spełnianie wymagań zawartych w innych przepisach prawa (np. spełnianie wymogów programu azotanowego dotyczące zasad stosowania nawozów).

### 10.5 Oddziaływanie na powietrze i klimat

Gmina Gniewoszków jest gminą wiejską, w której dominują strefy otwarte charakteryzujące się rozległymi obszarami rolniczymi, a powierzchnia lasów stanowi ok. 10,1%<sup>19</sup>. Uciążliwości związane z emisją zanieczyszczeń do powietrza, wynikające z Planu ogólnego gminy, będą przede wszystkim związane z tworzeniem nowej zabudowy mieszkaniowej oraz rozwojem infrastruktury drogowej. Zanieczyszczenia pochodzące z indywidualnych systemów grzewczych oraz z transportu samochodowego i innych pojazdów spalinowych stanowią główne źródło niskiej emisji, która negatywnie wpływa na jakość powietrza atmosferycznego.

Zanieczyszczenie powietrza może być również wynikiem działalności górniczej prowadzonej w określonych strefach górniczych na obszarze gminy. Źródłem emisji zanieczyszczeń będą maszyny eksploatacyjne działające w kopalni oraz unoszący się pył. Na jakość powietrza mogą mieć wpływ także emisje spalin z pojazdów transportowych oraz procesy technologiczne związane z przetwarzaniem wydobytego surowca.

Na terenie gminy rozwój działalności w ramach strefy gospodarczej oraz strefy handlu wielkopowierzchniowego jest znikomy. W trakcie realizacji ewentualnych nowych przedsięwzięć oraz ich późniejszej eksploatacji mogą pojawić się uciążliwości związane z emisją zanieczyszczeń.

Potencjalne zanieczyszczenie powietrza może również wynikać z działalności rolniczej prowadzonej w wyznaczonych strefach produkcji rolniczej na terenie gminy. Emisje zanieczyszczeń będą pochodzić z maszyn rolniczych, stosowanych nawozów, hodowli zwierząt oraz procesów technologicznych związanych z przetwarzaniem produktów rolnych.

W strefach otwartych istnieje możliwość wdrożenia odnawialnych źródeł energii, które mogą korzystnie wpłynąć na jakość powietrza atmosferycznego, redukując emisje zanieczyszczeń powstałą w wyniku spalania paliw konwencjonalnych.

Przewidziana realizacja Planu ogólnego gminy Gniewoszków nie powinna wywierać istotnego wpływu na zmianę klimatu. Ze względu na wiejski charakter gminy, na analizowanym obszarze nie występuje ryzyko powstania miejskich wysp ciepła.

### 10.6 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Strefy planistyczne wyznaczone w planie ogólnym zostały zaplanowane z uwzględnieniem istniejących gruntów leśnych oraz gruntów rolnych o najwyższej produktywności. Dominującą strefą planistyczną jest strefa otwarta, której wpływ na powierzchnię ziemi jest zależny od rzeczywistego zagospodarowania. Strefy planistyczne, które w największym stopniu mogą mieć wpływ na powierzchnię ziemi, zostały wyznaczone na niewielkiej powierzchni gminy. Realizacja nowej zabudowy, na terenach obecnie niezabudowanych skutkować będzie negatywnym oddziaływaniem na powierzchnię ziemi.

---

<sup>19</sup> GUS BDL (dane za 2024 r.)

Największe negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie związane ze strefą górnictwa. Została ona jednak wyznaczona w bardzo ograniczonym zakresie i w kontekście całości planu ogólnego stanowi marginalną powierzchnię. Strefy te zostały wyznaczone w obrębach: Boguszówka, Oleksów, Sarnów i Wólka Bachańska.

### **10.7 Oddziaływanie na krajobraz**

Przyjęcie projektu planu ogólnego w swoim zakresie wpłynie pozytywnie na krajobraz, ponieważ pozwoli na kształtowanie przestrzeni z uwzględnieniem naturalnych uwarunkowań terenu. Założenia planu ogólnego to zachowanie i ochrona cennych cech krajobrazu oraz zapobieganie jego degradacji. Dotyczy to w szczególności ochrony krajobrazów priorytetowych, ograniczenia rozproszonej zabudowy, ochronę osi widokowych, dominant krajobrazowych oraz zachowania historycznego i naturalnego układu przestrzennego.

Na terenie gminy Gniewoszów zidentyfikowano dwa krajobrazy priorytetowe. Są to krajobrazy wiejskie z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola oraz z przewagą wielkoobszarowych sadów i plantacji. Zlokalizowane są w centralnej, północno-zachodniej części gminy, gdzie przeważa strefa otwarta.

Tereny przeznaczone pod zabudowę zostały wyznaczone jako kontynuacja istniejącej zabudowy. Realizacja planu wpłynie na podniesienie wartości przestrzeni, zmniejszenie presji inwestycyjnej w obszarach wrażliwych krajobrazowo i zapewnienie harmonijnego rozwoju przestrzeni gminy z poszanowaniem jej tożsamości kulturowej i środowiskowej.

Strefa handlu wielkopowierzchniowego w gminie może znacząco wpływać na lokalny krajobraz, zmieniając jego dotychczasowy charakter. Wprowadzenie dużego obiektu handlowego, wiąże się z zabudową o skali i formie niepasującej do tradycyjnej, rozproszonej zabudowy wiejskiej. Negatywne oddziaływania można częściowo ograniczyć przez odpowiednie kształtowanie architektury, zastosowanie zieleni izolacyjnej i ograniczenie ekspozycji elementów reklamowych.

Przewiduje się wystąpienie pozytywnych oddziaływań o charakterze stałym, długotrwałym i bezpośrednim.

### **10.8 Oddziaływanie na zasoby naturalne**

Największy negatywny wpływ na zasoby naturalne powodowany jest działalnością górnictwem. Na terenie gminy wyznaczono niewielką powierzchnię stref górnictwa, w których może być prowadzone wydobywanie zasobów naturalnych, które stanowią piaski i żwiry. Na terenie gminy zarejestrowane są obecnie dwa obszary i tereny górnicze: Oleksów (nr 10-7/16/1691) i Wólka Bachańska (10-7/13/1349). Oznacza to, że założenia planu ogólnego nie będą wpływać negatywnie w odniesieniu do całości opracowywanego obszaru. W przypadku pozostałych wyznaczonych stref funkcjonalnych, nie identyfikuje się istotnego negatywnego wpływu na zasoby naturalne.

### **10.9 Oddziaływanie na zabytki**

Zgodnie z danymi ujętymi w Gminnym Programie Opieki Nad Zabytkami Gminy Gniewoszów na lata 2023-2026, który przyjęto uchwałą nr XLIX/292/23 Rady Gminy w Gniewoszowie z dnia 16 czerwca 2023 r. oraz informacjami przekazanymi przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Gniewoszów ujętych jest 141 kart adresowych zabytków, w tym: 63 karty dla zabytków nieruchomych stanowiących obiekty architektury, parki oraz stanowisko archeologiczne i 83 karty stanowisk archeologicznych.

Do rejestru zabytków wpisanych jest sześć zabytków nieruchomych:

- park (XIX w.) w miejscowości Boguszówka;

- fort V twierdzy Dęblin (1879 r.) w miejscowości Borek;
- kościół parafialny p.w. św. Stanisława Bpa (XVII w.) w miejscowości Oleksów;
- park (koniec XIX w.) w miejscowości Stary Regów;
- zespół klasztorny Dominikanów w miejscowości Wysokie Koło:
  - o Kościół p.w. N.M.P Królowej Różańca Świętego oraz
  - o klasztor ob. Plebania (1681 r.)

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292), przy określaniu ustaleń planu ogólnego należy uwzględnić ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami. Uwzględnienie zabytków nieruchomości i dóbr kultury współczesnej w planie ogólnym nastąpiło poprzez lokowanie obiektów zabytkowych w ramach odpowiednich stref planistycznych. Wprowadzenie zapisów mających na celu ochronę tych obiektów możliwe jest na etapie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, którego ustalenia stanowią jedną z form ochrony zabytków zgodnie z ww. ustawą.

Nie przewiduje się zagrożenia dziedzictwa kulturowego w związku z realizacją ustaleń planu.

#### **10.10 Oddziaływanie na dobra materialne**

Plan ogólny gminy Gniewoszków wpływa na dobra materialne głównie poprzez określenie zasad zagospodarowania przestrzeni, co przekłada się na sposób użytkowania nieruchomości, rozwój infrastruktury oraz ochronę istniejącej zabudowy. Określone w dokumencie strefy planistyczne nie powinny powodować uciążliwości i oddziaływać na nieruchomości sąsiednie, przez co zapewniony zostanie rozwój z poszanowaniem zasad kształtowania ładu przestrzennego i wartości historycznych. Przewiduje się, że wyznaczone strefy planistyczne będą stymulować rozwój gminy oraz pozytywnie wpływać na możliwości inwestycyjne. Ponadto uchwalenie zaproponowanego planu ogólnego pozwoli na racjonalne zaplanowanie zadań własnych gminy z zakresu infrastruktury, np. remontu i budowy dróg oraz sieci uzbrojenia terenu, co pośrednio przyczyni się do utrzymania nieruchomości w dobrym stanie.

#### **10.11 Oddziaływanie skumulowane oraz wzajemne oddziaływanie między poszczególnymi elementami środowiska**

Oddziaływania skumulowane mogą wynikać z nakładania się różnych oddziaływań pochodzących z realizowanych oraz istniejących inwestycji w pobliżu planowanego przedsięwzięcia. Możliwość wystąpienia negatywnych skumulowanych oddziaływań zależy od lokalizacji planowanych inwestycji, ich parametrów i charakterystyki, a także od lokalizacji istniejących obiektów w ich sąsiedztwie. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na wielkość oddziaływania jest harmonogram prowadzonych prac, jednak nie przewiduje się, aby prace były realizowane równocześnie. Oddziaływania skumulowane mogą występować głównie w zakresie emisji do powietrza oraz hałasu, najczęściej związane są z realizacją nowych inwestycji w sektorze transportu. Jednakże, inwestycje zawarte w Planie ogólnym gminy Gniewoszków są rozmieszczone w różnych częściach gminy, co sprawia, że nie przewiduje się ich skumulowanego oddziaływania.

Zidentyfikowanie oddziaływań w poszczególnych obszarach środowiska pozwoliło ocenić występowanie określonych zależności. Określenie rodzaju oddziaływania przedstawiono za pomocą kolorów. Przyjęto, że kolor zielony w komórce oznacza przewidywane pozytywne oddziaływanie, kolor czerwony - negatywne, a brak koloru - brak istotnego oddziaływania lub brak możliwości oceny. Rodzaje oddziaływań sklasyfikowano zgodnie z poniższą tabelą.

Prognoza oddziaływania na środowisko planu ogólnego gminy Gniewoszków

Tabela 10. Rodzaje oddziaływania na środowisko poszczególnych stref planistycznych

Rodzaj oddziaływania	Opis oddziaływania	Oznaczenie w tabelach
<b>Charakter oddziaływania</b>		
Pozytywny	Oddziaływanie powodujące korzystną zmianę w stosunku do sytuacji wyjściowej lub wprowadzające nowy pożądaný czynnik.	Kolor zielony
Negatywny	Oddziaływanie powodujące niekorzystną zmianę w stosunku do sytuacji wyjściowej lub wprowadzające nowy niepożądany czynnik.	Kolor czerwony
Brak oddziaływania lub brak możliwości jednoznacznego określenia	Oddziaływanie niepowodujące zmiany w stosunku do sytuacji wyjściowej, brak możliwości oceny lub oddziaływanie nieistotne.	Kolor biały
<b>Typ oddziaływania</b>		
Bezpośrednie	Oddziaływanie wynikające z bezpośredniej interakcji między planowanym działaniem a środowiskiem.	B
Pośrednie	Oddziaływanie wynikające z innych działań mających miejsce w związku z realizacją analizowanego działania.	P
Wtórne	Oddziaływanie wynikające z oddziaływań bezpośrednich lub pośrednich, będące skutkiem późniejszych interakcji ze środowiskiem.	W
Skumulowane	Oddziaływanie występujące w połączeniu z innymi oddziaływaniami.	S
<b>Okres trwania oddziaływania</b>		
Krótkoterminowe	Oddziaływanie trwające jedynie przez ograniczony czas, które ustaje po zakończeniu realizacji działania, bądź na skutek wykorzystania środków łagodzących.	K
Średnioterminowe	Oddziaływanie, którego czas trwania jest pośredni między krótkoterminowym i długoterminowym oddziaływaniem.	Ś
Długoterminowe	Oddziaływanie, które będzie utrzymywać się przez dłuższy czas, ale przestanie występować po zakończeniu okresu eksploatacji.	D
Stałe	Oddziaływanie występujące w trakcie realizacji działania i powodujące trwałe zmiany, utrzymujące się przez dłuższy czas po zakończeniu okresu eksploatacji projektu.	St
Chwilowe	Oddziaływanie, które trwa krótko, występuje nieregularnie i sporadycznie.	Ch
<b>Wielkość oddziaływania</b>		
Słabe	Oddziaływanie, którego efekty są niezauważalne lub słabo zauważalne i niemożliwe do zmierzenia	+
Średnie	Oddziaływanie, którego efekty mogą być w ograniczonym stopniu zauważalne, w dłuższej perspektywie czasu	++
Silne	Oddziaływanie, którego efekty mogą być zauważalne w krótkiej perspektywie czasu	+++

Prognoza oddziaływania na środowisko planu ogólnego gminy Gniewoszków

Tabela 11 Prognozowany wpływ realizacji stref planistycznych na wybrane obszary środowiska

Lp.	Strefa Planistyczna	Obszar środowiska									
		Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	Cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność obszarów i pozostałe obszary chronione	Ludzie	Wody powierzchniowe i podziemne	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi, w tym gleby	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
1.	SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	B, St, +		P, St, +		P,D,+	B,St,+	P,St,+			P,St,+
2.	SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną	B, St, +	B, St, +	P, St, +		P,D,+	B,St,+	P,St,+			P,St,+
3.	SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	B, St, +		P, St, +		P,D,+	B,St,+	P,St,+			P,St,+
4.	SU – strefa usługowa		B, St, +	P,D, +		P,D,+	B,St,+	P,St,+		B,D+	P,D,+
5.	SP – strefa gospodarcza	B, St, +		P,D, ++	P, St, +	P,D,+	B,St,+	B,St,+			P,D,++
6.	SH – strefa handlu wielkopowierzchniowego	B, St, +		P,D, ++	P, St, +	P,D,+	B,St,+	B,St,+			P,D,++
7.	SR – strefa produkcji rolniczej	B, St, +		P,D, ++		P,D,+	B,St,+	B,D,+			P,D,++
8.	SI – strefa infrastrukturalna	B,St,+		P, St, +	P, D, +	P,D,+	B,St,+	B,St,+		P,D+	P,St,+
9.	SN – strefa zieleni i rekreacji	B, St,+				P,D,+		P,D,+			
10.	SC – strefa cmentarzy	B, St +			P, K +	P, K +	B, St ++				
11.	SG – strefa górnictwa	B, St, ++		P,D, +	P, D, +	P,D,++	B,St,++	B,D,+	B,S,++		P,D,+
12.	SO – strefa otwarta*	B,St,+	B,St,++	P,St, +		B,St,++	B,St,++	P,St,+	B,S+		
13.	SK - Strefa komunikacyjna	B,St,+		P,St, ++	P, D, +	B,D,++	B,St,++	B,St,++		P, St +	P,St,+

\*Strefa otwarta dopuszcza możliwość lokalizowania obiektów infrastruktury technicznej, drogowej oraz odnawialnych źródeł energii. W przypadku lokalizowania tego typu obiektów rodzaj oddziaływania może się zmienić. Każdorazowo przy lokalizowaniu tych elementów powinna zostać przeprowadzana szczegółowa ocena oddziaływania na środowisko ze szczególnym uwzględnieniem przedmiotów ochrony.

Powyższa tabela przedstawia i klasyfikuje zidentyfikowane oddziaływania związane z realizacją planu dla poszczególnych stref planistycznych. Biorąc pod uwagę, że każde działanie ma wpływ na środowisko, kluczowe jest określenie rodzaju i skali tych oddziaływań. Negatywne oddziaływania mogą być znacznie mniejsze w porównaniu do pozytywnego wpływu na środowisko.

## **11. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU**

W planie ogólnym przewidziano szereg rozwiązań minimalizujących negatywny wpływ na środowisko, w tym:

- lokalizację zabudowy z uwzględnieniem występujących na terenie gminy form ochrony przyrody, co ograniczy fragmentację siedlisk;
- wykluczenie lub ograniczenie zabudowy w obszarach szczególnie cennych przyrodniczo (w szczególności obszarów Natura 2000);
- projektowanie ogólnodostępnych terenów zieleni z rodzimymi gatunkami roślin;
- stosowanie kompensacji przyrodniczej, np. nasadzeń zastępczych i odtwarzania siedlisk czy rekultywacji terenów zdegradowanych w przypadku nieodwracalnych zmian w środowisku;
- zachowanie i wzmacnianie ciągów migracyjnych fauny;
- utrzymanie i rozwój systemu zieleni urządzonej i nieurządzonej jako elementów wspierających retencję wody i bioróżnorodność;
- ograniczenie rozpraszania zabudowy na terenach wiejskich, co zmniejsza presję na środowisko naturalne;
- ograniczenie powierzchni uszczelnionych;
- stosowanie technologii ograniczających emisję hałasu, pyłów i światła (np. ciche nawierzchnie, oprawy oświetleniowe z ograniczoną emisją światła rozproszonego);
- ochronę przed zanieczyszczeniem powietrza i wód poprzez wskazanie lokalizacji inwestycji niskoemisyjnych i unikanie obszarów narażonych na erozję gleb i zalania.

Rozwiązania te mają zapewnić równowagę pomiędzy rozwojem przestrzennym a ochroną wartości środowiskowych, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, z poszanowaniem dla jej zasobów przyrodniczych i kulturowych.

## **12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO PROPONOWANYCH W PLANIE**

Strefy planistyczne przewidziane w planie ogólnym mogą oddziaływać na tereny sąsiednie oraz wpływać na środowisko przyrodnicze. Mimo to, przyjęte w planie rozwiązania mają na celu minimalizowanie potencjalnych negatywnych skutków tych oddziaływań.

Na etapie opracowywania planu ogólnego przeanalizowano możliwe warianty alternatywne, w tym również zgłoszone wnioski dotyczące zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, czego efektem był wybór optymalnych rozwiązań, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Plan został opracowany na podstawie obowiązujących uwarunkowań oraz wytycznych wynikających z zapisów dokumentu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gniewoszków oraz szeregu dokumentów i aktów prawnych. Wśród nich należy wskazać m.in.: Strategię rozwoju gminy Gniewoszków na lata 2024-2030, Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, Koncepcję Przestrzennego zagospodarowania kraju 2030, dokumenty sektorowe. Dokument opiera się

na szczegółowych analizach urbanistycznych, uwzględniających sugestie i opinie władz lokalnych, instytucji oraz mieszkańców gminy.

Rozwiązania alternatywne, w zależności od zaistniałej sytuacji, mogą dotyczyć różnych aspektów zagospodarowania i służyć lepszemu dostosowaniu ustaleń planu do lokalnych uwarunkowań, potrzeb mieszkańców oraz zasad zrównoważonego rozwoju. Jednym z rozwiązań może być zmiana przeznaczenia terenów, np. zamiast planowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zaproponowanie terenów pod zabudowę wielorodzinną lub usługową, co pozwoli na bardziej efektywne wykorzystanie przestrzeni i ograniczenie rozproszenia zabudowy. W zakresie infrastruktury transportowej alternatywą dla rozbudowy układu drogowego może być rozwój transportu zbiorowego oraz infrastruktury pieszo-rowerowej, co sprzyja ograniczeniu ruchu samochodowego, zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń i poprawie dostępności przestrzeni publicznej. Z kolei na terenach cennych przyrodniczo lub zagrożonych podtopieniami alternatywnym rozwiązaniem może być objęcie ich ochroną, utworzenie terenów zieleni urządzonej lub retencyjnych, zamiast ich przekształcania pod zabudowę. Jedną z możliwości jest tzw. alternatywa zerowa oznaczająca brak zmian w dotychczasowym zagospodarowaniu. Pozwala ona uniknąć potencjalnych negatywnych skutków dla środowiska, jednocześnie oznacza brak nowych korzyści. Decyzja o wyborze tej opcji zależy od bilansu korzyści i zagrożeń związanych z inwestycją.

Strefy: infrastrukturalna i komunikacyjna zostały wyznaczone na terenach już zagospodarowanych w tym kierunku. Z tego względu nie przewiduje się znacznego oddziaływania na środowisko. Strefy: usługowa oraz wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną, wielorodzinną oraz zagrodową zostały wyznaczone głównie na terenie istniejącej zabudowy. Uzupełnienie tych stref stanowią tereny wskazane we wnioskach do Planu ogólnego, dla których nie ma przeciwwskazań formalno-środowiskowych. Strefa gospodarcza została wyznaczone na gruntach już zagospodarowanych pod zakłady przemysłowe lub na gruntach użytkowanych rolniczo, które charakteryzują się zwykle niskimi walorami przyrodniczymi, w związku z czym w zakresie tego typu zagospodarowania terenu określonego w planie ogólnym, nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Strefy górnictwa zostały wyznaczone w obrębie występowania udokumentowanych złóż kopalin. Łączna powierzchnia stref górnictwa jest niewielka.

Wybrane w planie ogólnym gminy Gniewoszków rozwiązania obejmują m.in.:

- objęcie szczególną ochroną gruntów rolnych klas I-III i IV, spowodowane niewielkim udziałem w powierzchni gminy gleb klas I-III (25,5%). W pierwszej kolejności na cele nierolnicze należy przeznaczać grunty niższych klas bonitacyjnych (V-VI), które stanowią ok. 35,2%. Rozwiązanie alternatywne, zakładające możliwość przekształcenia terenów, na których występują grunty klasy I-III i IV, na inne cele niezwiązane z rolnictwem mogłoby wywołać negatywne skutki w postaci bezpowrotnej utraty zasobu nieodnawialnego gleb, a tym samym zmniejszenie potencjału produkcji rolnej oraz zaburzenia równowagi ekologicznej;
- na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, występujących na terenie gminy, obowiązują zakazy wynikające z art. 77 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087 z późn. zm.), obejmujące: gromadzenie ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody oraz prowadzenie przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania oraz lokalizowanie nowych cmentarzy. Rozwiązania alternatywne zakładające możliwość lokalizacji m.in. nowych obiektów budowlanych oraz gromadzenia ścieków jest możliwe po uzyskaniu pozwolenia wodnoprawnego, jednak wiąże się z utratą naturalnych terenów zalewowych oraz degradacją siedlisk i bioróżnorodności;
- ochrona przed presją urbanizacyjną najcenniejszych i najbardziej produktywnych elementów rolniczej przestrzeni produkcyjnej, m.in. obszarów nadwiślańskich,

zachowanie funkcji towarzyszących produkcji żywności, m.in.: utrzymanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego, zachowanie wolnych przestrzeni użytkowanych rolniczo, utrzymanie trwałych użytków zielonych dla ochrony bioróżnorodności. Rozwiązania alternatywne związane z pozwoleniem na rozproszoną zabudowę na terenach wiejskich prowadzi do podziału pól, utrudniając gospodarowanie, zwiększając koszty produkcji i obniżając efektywność rolnictwa. Rozproszona zabudowa w krajobrazie rolniczym obniża jego wartość estetyczną i kulturową. Przekształcenie pól w tereny zurbanizowane przyczynia się też do utraty siedlisk przyrodniczych, pogorszenia warunków hydrologicznych (np. retencji wody), oraz zwiększenia zanieczyszczenia (powietrza, hałasu, światła).

### 13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsza strategiczna ocena oddziaływania na środowisko jest wynikiem przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Gniewoszków oraz przystąpienia do opracowania prognozy oddziaływania na środowisko w celu przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planu ogólnego (Uchwała nr V/31/24 Rady Gminy Gniewoszków z dnia 24 października 2024 r).

Postępowanie w sprawie tzw. strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, w tym także sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko, jest zgodne z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Powyższa ustawa określa prawny obowiązek sporządzenia prognozy dla projektu planu ogólnego. Sporządzenie projektu planu ogólnego wynika z nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zgodnie z którą zastępuje on dotychczas obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gniewoszków.

Celem tego dokumentu jest ocena wpływu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na stan środowiska w gminie, a także zestawienie aktualnie występujących problemów związanych z ochroną środowiska. W niniejszej prognozie określono możliwie realne rozwiązania mające na celu ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko.

W ramach planu ogólnego określa się gminny katalog stref planistycznych. Strefy planistyczne zastosowane w planie ogólnym gminy Gniewoszków to:

- SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną;
- SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną;
- SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową;
- SH - strefa handlu wielkopowierzchniowego;
- SU – strefa usługowa;
- SP – strefa gospodarcza;
- SR – strefa produkcji rolniczej;
- SI – strefa infrastrukturalna;
- SN – strefa zieleni i rekreacji;
- SC – strefa cmentarzy;
- SG – strefa górnictwa;
- SO – strefa otwarta;
- SK – strefa komunikacyjna.

Prognoza zawiera opis stanu istniejącego środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

W niniejszej Prognozie przeanalizowano wpływ ustaleń planu ogólnego na następujące aspekty środowiska:

- różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta – największy obszar gminy zajmują tereny strefy otwartej, na których obowiązuje zakaz zabudowy. Obejmuje ona zarówno pola uprawne, łąki, lasy, jak i wody powierzchniowe, co sprawia, że takie zagospodarowanie nie będzie powodować istotnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Potencjalnie największym zagrożeniem dla tych komponentów środowiska może być strefa górnictwa. Należy jednak podkreślić, że powierzchnia stref górnictwa wyznaczona na terenie gminy Gniewoszków jest niewielka. W przypadku powiększenia terenów wydobywczych nie dojdzie do istotnego zmniejszenia powierzchni lasów w skali całej gminy. Zwierzęta bytujące w tych rejonach znajdą dogodne warunki do życia na przyległych, rozległych terenach leśnych;
- cele i przedmiot ochrony środowiska obszarów Natura 2000 - zapisy planu ogólnego dla gminy określają jedynie kierunki i możliwości realizacji ewentualnych inwestycji na jej terenie. W granicach obszarów Natura 2000 większość terenów została wyznaczona w planie ogólnym jako strefa otwarta, której podstawowymi profilami funkcjonalnymi są: tereny rolnicze, leśne, zieleni naturalnej, wodne, a także tereny infrastruktury drogowej i technicznej. Realizacja inwestycji, które mogą wiązać się ze znaczącym lub potencjalnie znaczącym oddziaływaniem na środowisko, będzie każdorazowo analizowana na etapie procedury uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- ludzi - opracowanie oraz uchwalenie planu ogólnego w proponowanym kształcie przyniesie korzyści mieszkańcom danego obszaru, a także właścicielom znajdujących się tam nieruchomości. W dłuższej perspektywie plan ogólny pomoże również zapobiegać potencjalnym sporom społecznym, które mogłyby wynikać z przypadkowego, nieskoordynowanego i chaotycznego rozwoju gminy;
- wody powierzchniowe i podziemne – w planie ogólnym nie wyznacza się nowych dużych stref gospodarczych, które mogłyby potencjalnie znacząco wpływać na stan wód powierzchniowych lub podziemnych. Potencjalnym zagrożeniem dla wód może być rozwój terenów rolniczych, skutkujący zwiększonym spływem zanieczyszczeń pochodzących ze stosowanych nawozów. Oddziaływanie to może być jednak ograniczone poprzez spełnianie wymagań zawartych w innych przepisach prawa (np. spełnianie wymogów programu azotanowego dotyczące zasad stosowania nawozów).
- powietrze i klimat - uciążliwości związane z emisją zanieczyszczeń do powietrza, wynikające z Planu ogólnego gminy Gniewoszków, będą przede wszystkim związane z tworzeniem nowej zabudowy mieszkaniowej oraz rozwojem infrastruktury drogowej (źródła tzw. niskiej emisji), a także z działalnością górnictwem i przemysłową. Realizacja nowych inwestycji z zachowaniem norm wynikających z przepisów prawa nie będzie jednak powodować znaczącego pogorszenia się jakości powietrza w gminie;
- powierzchnię ziemi - strefy planistyczne wyznaczone w planie ogólnym zostały zaplanowane z uwzględnieniem istniejących gruntów leśnych oraz gruntów rolnych o najwyższej produktywności. Dominującą strefą planistyczną jest strefa otwarta, której wpływ na powierzchnię ziemi jest zależny od rzeczywistego zagospodarowania. Największe negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie związane ze strefą górnictwa. Zostały jednak wyznaczone w bardzo ograniczonym zakresie i w kontekście całości planu ogólnego stanowią marginalną powierzchnię;
- krajobraz - przyjęcie projektu planu ogólnego w swoim zakresie wpłynie pozytywnie na krajobraz, ponieważ pozwoli na kształtowanie przestrzeni z uwzględnieniem naturalnych uwarunkowań terenu. Założenia planu ogólnego to zachowanie i ochrona cennych cech krajobrazu, w tym szczególnie krajobrazów priorytetowych, oraz zapobieganie jego degradacji;

- zasoby naturalne - największy negatywny wpływ na zasoby naturalne powodowany jest działalnością górniczą. Na terenie gminy wyznaczono jednak niewielką powierzchnię stref górnictwa, w których może być prowadzone wydobycie zasobów naturalnych. W przypadku pozostałych wyznaczonych stref funkcjonalnych, nie identyfikuje się istotnego negatywnego wpływu na zasoby naturalne;
- zabytki - przy określaniu ustaleń planu ogólnego należy uwzględnić ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami. Uwzględnienie zabytków nieruchomych i dóbr kultury współczesnej w planie ogólnym gminy Gniewoszków nastąpiło poprzez lokowanie obiektów zabytkowych w ramach odpowiednich stref planistycznych. Ze względu na wymaganą zgodność planu ogólnego z przepisami o ochronie zabytków oraz ogólny charakter analizowanego dokumentu, nie zidentyfikowano negatywnych oddziaływań jego ustaleń na zabytki;
- dobra materialne - plan ogólny gminy Gniewoszków wpływa na dobra materialne głównie poprzez określenie zasad zagospodarowania przestrzeni, co przekłada się na sposób użytkowania nieruchomości, rozwój infrastruktury oraz ochronę istniejącej zabudowy. Określone w dokumencie strefy planistyczne nie powinny powodować uciążliwości i oddziaływać na nieruchomości sąsiednie, przez co zapewniony zostanie rozwój z poszanowaniem zasad kształtowania ładu przestrzennego i wartości historycznych. Mając na uwadze powyższe, nie zidentyfikowano negatywnych oddziaływań na dobra materialne.

W planie ogólnym przewidziano szereg rozwiązań minimalizujących negatywny wpływ na środowisko. Rozwiązania te mają zapewnić równowagę pomiędzy rozwojem przestrzennym a ochroną wartości środowiskowych, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, z poszanowaniem dla jej zasobów przyrodniczych i kulturowych.

Na etapie opracowywania planu ogólnego przeanalizowano możliwe warianty alternatywne, w tym również zgłoszone wnioski dotyczące zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, czego efektem był wybór optymalnych rozwiązań, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Brak realizacji projektowanego dokumentu bezpośrednio nie spowoduje zmian w aktualnym stanie środowiska. Należy jednak zaznaczyć, iż plan ogólny jest dokumentem planistycznym, mającym na celu uporządkowanie przestrzeni i przeciwdziałanie niekontrolowanej zabudowie. Umożliwia on przemyślane planowanie rozwoju infrastruktury technicznej, realizację inwestycji przyjaznych dla środowiska i wspieranie projektów proekologicznych.